

**„STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY BESTWINA”**

**TOM I
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
(Część tekstowa Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego gminy Bestwina)**

**ZAŁĄCZNIK NR 1
DO UCHWAŁY NR XXI/170/2016
RADY GMINY BESTWINA
Z DNIA 19 GRUDNIA 2016 R.**

ZAWARTOŚĆ TOMU I:

ROZDZIAŁ I	PRZEDMIOT OPRACOWANIA I USTALENIA OGÓLNE.....	2
ROZDZIAŁ II	PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE I GMINACH SĄSIEDNICH.....	4
ROZDZIAŁ III	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENÓW.....	5
ROZDZIAŁ IV	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMAGU JEGO OCHRONY.....	9
ROZDZIAŁ V	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMAGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	11
ROZDZIAŁ VI	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	18
ROZDZIAŁ VII	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA.....	21
ROZDZIAŁ VIII	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	32
ROZDZIAŁ IX	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.....	34
ROZDZIAŁ X	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW.....	41
ROZDZIAŁ XI	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	42
ROZDZIAŁ XII	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	43
ROZDZIAŁ XIII	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA.....	44
ROZDZIAŁ XIV	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.....	46
ROZDZIAŁ XV	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI.....	47
ROZDZIAŁ XVI	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CEŁÓW PUBLICZNYCH.....	51
ROZDZIAŁ XVII	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.....	54
ROZDZIAŁ XVIII	WNIOSKI I WYTYCZNE Z UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	55

ZAŁĄCZNIKI TOMU I UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Rysunku Studium nr IA	– Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego - wnioski złożone do Studium;
Rysunku Studium nr IB	– Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego – przeznaczenie i zagospodarowanie terenów;
Rysunku Studium nr IC	– Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego - kompozycja przestrzenna;
Rysunku Studium nr ID	– Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego - dziedzictwo kulturowe;
Rysunku Studium nr IE	– Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego - środowisko przyrodnicze;
Rysunku Studium nr IF	– Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego - stopień uporządkowania infrastruktury technicznej i komunikacji;

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT OPRACOWANIA I USTALENIA OGÓLNE

Przedmiotem opracowania jest „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina”, w granicach wyznaczonych na rysunkach studium, zgodnie z inicjującą uchwałą nr XLIII/332/2014 Rady Gminy Bestwina z dnia 6 listopada 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina. Studium sporządzono dla obszaru w granicach administracyjnych gminy, dla terenu o powierzchni 38 km² (GUS, dane za 2014 r.).

Ileokroć w studium jest mowa o:

- 1) **uchwale** – należy przez to rozumieć uchwałę Rady Gminy Bestwina z dnia 6 listopada 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina, wraz z załącznikiem, o ile z treści przepisu nie wynika inaczej;
- 2) **studium** – należy przez to rozumieć „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina”, na które składają się kolejno:
  - a) Tom I – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego wraz z załącznikami tekstowymi i tabelarycznymi oraz rysunkami studium zawierającymi elementy przestrzenne uwarunkowań,
  - b) Tom II – Ustalenia Studium, kierunki zagospodarowania przestrzennego wraz z rysunkiem studium;
- 3) **mapie** – należy przez to rozumieć mapę topograficzną w skali 1:10 000, która stanowi tło wszystkich opracowań graficznych studium pozyskaną z państwowego zasobu geodezyjno - kartograficznego;
- 4) **ustawie** lub **ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U.2016.446 z późn. zm.);
- 5) **rysunku studium** – należy przez to rozumieć rysunek stanowiący załącznik graficzny do uchwały Rady Gminy;
- 6) **przepisach odrębnych** – należy rozumieć obowiązujące ustawy wraz z aktami wykonawczymi oraz pozostałymi przepisami, w tym:
  - a) **przepisy ustawy prawo budowlane** – ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U.2013.1409 j.t.) z późn. zm. wraz z aktami wykonawczymi, w szczególności rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie,
  - b) **przepisy ustawy prawo wodne** – ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U.2012.145 j.t.) z późn. zm. wraz z aktami wykonawczymi,
  - c) **przepisy ustawy prawo geologiczne i górnicze** – ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U.2014.613 j.t.) z późn. zm. wraz z aktami wykonawczymi, w szczególności rozporządzeniem w sprawie dokumentacji hydrogeologicznej i dokumentacji geologiczno-inżynierskiej,

- d) **przepisy ustawy prawo ochrony środowiska** – ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2013.1232 j.t.) z późn. zm. wraz z aktami wykonawczymi, w szczególności rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, rozporządzeniem w sprawie udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- e) **przepisy ustawy o ochronie przyrody** – ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2013.627 j.t.) z późn. zm. wraz z aktami wykonawczymi, w szczególności rozporządzeniem w sprawie ochrony gatunkowej roślin, rozporządzeniem w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt,
- f) **przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami** – ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2014.1446 - j.t.),
- g) **przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych** – ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U.2013.1205 j.t.) z późn. zm.,
- h) **przepisy ustawy o lasach** – ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U.2014.1153 j.t.) z późn. zm. wraz z aktami wykonawczymi, w szczególności rozporządzeniem w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej,
- i) **przepisy ustawy o drogach** – ustawa o drogach z dnia 21 marca 1985 r. (Dz.U.2013.260 j.t.) z późn. zm. wraz z aktami wykonawczymi.

Wszystkie informacje oraz dane zawarte w Tomie I studium są aktualne na dzień przystąpienia do uzgadniania i opiniowania oraz wynikają z aktualności baz danych instytucji udostępniających informacje.

ROZDZIAŁ II

PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE I GMINACH SĄSIEDNICH

Bestwina jest gminą wiejską, położoną w południowej części województwa śląskiego, w północnej części powiatu bielskiego. Od północy graniczy z gminami: Pszczyna (sołectwo Rudołtowiec) i Miedźna, należącymi do powiatu Pszczyńskiego, od wschodu z gminą Wilamowice (powiat bielski), od południa z miastem Bielsko – Biała, od zachodu z miastem Czechowice-Dziedzice (powiat bielski). W skład gminy wchodzi sołectwa: Bestwina, Bestwinka, Janowice i Kaniów.

Północna i środkowa część gminy Bestwina leży na skraju makroregionu Kotlina Oświęcimska. Granicę między dwoma mezoregionami: Dolina Górnej Wisły w części północnej i Podgórze Wilamowickie w części południowej wyznacza w terenie pas wzniesień w rejonie Bestwinki. Południowo-wschodni obszar gminy leży w makroregionie Pogórze Zachodniobeskidzkie, w mezoregionie Pogórze Śląskie. Naturalne granice gminy wyznacza od zachodu rzeka Biała, od północy Wisła.

W dolinie Wisły, na północny wschód od gminy Bestwina zlokalizowany jest obszar Natura 2000: Stawy w Brzeszczach (PLB120009). W południowo-zachodniej części gminy ustanowiono Obszar Chronionego Krajobrazu na terenie kompleksu stawowego „Podkępie”. Ochroną objęty jest również użytek ekologiczny „Oczko wodne w Kaniowie”.

Przez obszar gminy nie przebiegają żadne drogi krajowe ani wojewódzkie - obsługa komunikacyjna odbywa się na drogach powiatowych i gminnych. Planowana jest (w jednym z rozważanych wariantów) realizacja fragmentu drogi S1 przez tereny we wschodniej części Janowic. Pomimo braku dróg wysokich klas gmina jest dobrze skomunikowana. W odległości ok. 2 km od zachodniej granicy gminy przebiega droga DK1. Dojazd do jej węzłów z terenów sołectw zajmuje do 10 minut. Węzeł na styku dróg ekspresowych S1 i S69 zlokalizowany jest w odległości ok. 4 km od południowej granicy gminy.

Bestwina posiada dogodne połączenie komunikacyjne z miastami: Bielsko–Biała i Katowice. W odległości 40 km od gminy Bestwina znajduje się przejście graniczne w Cieszynie.

Na terenie gminy Bestwina znajduje się Bielski Park Technologiczny Lotnictwa, Przedsiębiorczości i Innowacji w Kaniowie, w którym zlokalizowane jest centrum zarządzania kryzysowego oraz lotnisko Kaniów.

Powierzchnia gminy wynosi ok. 37,69 km², w tym: sołectwo Bestwina 13,53 km², sołectwo Bestwinka 4,55 km², sołectwo Janowice 7,09 km², sołectwo Kaniów 12,51 km². Liczba ludności to 11 309 osób (GUS, stan na 31.12.2014 r.). Gęstość zaludnienia wynosi 297 osób/km² (GUS, dane za 2014 r.).

ROZDZIAŁ III

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENÓW

1. Dotychczasowe zagospodarowanie terenów

Identyfikacja istniejącego przeznaczenia i zagospodarowania terenów została przeprowadzona dla potrzeb studium na podstawie: inwentaryzacji urbanistycznej, wykonanej na tle mapy topograficznej, cyfrowej ortofotomapy, map glebowo-bonitacyjnych.

Dotychczasowe zagospodarowanie terenu zostało zdefiniowane w granicach obszarów zwanych terenami stanu istniejącego, posiadających jednorodne przeznaczenie oraz sposoby zagospodarowania i użytkowania. Z uwagi na specyfikę i skalę opracowania studium, jednorodność istniejącego przeznaczenia została sprowadzona (uśredniona) do istniejącego przeznaczenia wiodącego, występującego w granicach wyznaczonego terenu stanu istniejącego. Dla potrzeb studium wyodrębniono w granicach gminy tereny stanu istniejącego:

- tereny mieszkaniowe jednorodzinne,
- tereny mieszkaniowe jednorodzinne z usługami,
- tereny mieszkaniowe wielorodzinne,
- tereny mieszkaniowe wielorodzinne z usługami,
- tereny zabudowy zagrodowej
- tereny zabudowy usługowej,
- tereny usług społecznych,
- tereny zabudowy produkcyjnej, magazynowej, usług produkcyjnych i obsługi komunikacji,
- tereny kopalnictwa odkrywkowego,
- tereny parkingów,
- tereny infrastruktury technicznej,
- tereny produkcji rolnej,
- tereny rolne,
- tereny cmentarzy,
- tereny sportowo-rekreacyjne,
- tereny zieleni,
- tereny lasów,
- tereny wód powierzchniowych, w tym stawów hodowlanych,
- tereny kolejowe,
- tereny dróg.

Obszar zurbanizowany zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją to około 460 ha, co stanowi nieco ponad 12% powierzchni gminy.

Dotychczasowe zagospodarowanie terenu zostało przedstawione graficznie na **rysunku IB**.

2. Dotychczasowe przeznaczenie terenów

Przeznaczenie terenów zostało określone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Obszar gminy w całości objęty jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, uchwalonymi w 2005 r. W latach 2007, 2010 i -2013 dokonano

punktowych zmian planów, polegających głównie na poszerzeniu terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W granicach gminy Bestwina obowiązują następujące plany miejscowe:

- a) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina w sołectwie Janowice (Uchwała Nr XXVI/194/2005 Rady Gminy w Bestwinie z dnia 13 czerwca 2005 roku) wraz ze zmianami:
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina w sołectwie Janowice (Uchwała Nr XIII/122/2007 Rady Gminy Bestwina z dnia 13 grudnia 2007 roku);
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina w sołectwie Janowice (Uchwała Nr XIII/123/2007 Rady Gminy Bestwina z dnia 13 grudnia 2007 roku);
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Janowice w gminie Bestwina (Uchwała Nr XL/292/10 Rady Gminy Bestwina z dnia 13 maja 2010 roku);
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina w sołectwie Janowice (Uchwała Nr XXXI/244/2013 Rady Gminy Bestwina z dnia 27 czerwca 2013 roku);
- b) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina w sołectwie Bestwinka (Uchwała Nr XXVI/195/2005 Rady Gminy w Bestwinie z dnia 13 czerwca 2005 roku) wraz ze zmianami:
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina w sołectwie Bestwinka (Uchwała Nr XIII/121/2007 Rady Gminy Bestwina z dnia 13 grudnia 2007 roku);
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Bestwinka w gminie Bestwina (Uchwała Nr XL/291/10 Rady Gminy Bestwina z dnia 13 maja 2010 roku);
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina w sołectwie Bestwinka (Uchwała Nr XXXI/243/2013 Rady Gminy Bestwina z dnia 27 czerwca 2013 roku);
- c) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina w sołectwie Bestwina (Uchwała Nr XXVII/196/2005 Rady Gminy w Bestwinie z dnia 11 sierpnia 2005 roku) wraz ze zmianami:
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina w sołectwie Bestwina (Uchwała Nr XIII/120/2007 Rady Gminy Bestwina z dnia 13 grudnia 2007 roku);
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Bestwina w gminie Bestwina (Uchwała Nr XL/290/10 Rady Gminy Bestwina z dnia 13 maja 2010 roku);
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Bestwina w gminie Bestwina (Uchwała Nr XL/294/10 Rady Gminy Bestwina z dnia 13 maja 2010 roku);
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina w sołectwie Bestwina (Uchwała Nr XXXI/242/2013 Rady Gminy Bestwina z dnia 27 czerwca 2013 roku);
- d) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina w sołectwie Kaniów (Uchwała Nr XXVII/196/2005 Rady Gminy w Bestwinie z dnia 11 sierpnia 2005 roku) wraz ze zmianami:
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kaniów w gminie Bestwina, przy północno-zachodniej granicy gminy (Uchwała Nr VIII/72/2007 Rady Gminy Bestwina z dnia 28 czerwca 2007 roku);
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina w sołectwie

- Kaniów (Uchwała Nr XIII/124/2007 Rady Gminy Bestwina z dnia 13 grudnia 2007 roku);
- zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina w sołectwie Kaniów (Uchwała Nr XIII/125/2007 Rady Gminy Bestwina z dnia 13 grudnia 2007 roku);
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kaniów w gminie Bestwina (Uchwała Nr XL/293/10 Rady Gminy Bestwina z dnia 13 maja 2010 roku);
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Kaniów w gminie Bestwina (Uchwała Nr III/23/10 Rady Gminy Bestwina z dnia 30 grudnia 2010 roku);
  - zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Bestwina w sołectwie Kaniów (Uchwała Nr XXXI/245/2013 Rady Gminy Bestwina z dnia 27 czerwca 2013 roku).

Wskazane powyżej miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wraz ze zmianami wskazały podstawowe kategorie terenów określając dla nich podstawowe i dopuszczone przeznaczenia terenu:

- MR1 - Tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami,
- MR2 - Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacyjnej,
- MR3 - Tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN1 - Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami,
- MN2 - Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN3 - Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MU - Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej,
- PM - Tereny przestrzeni publicznych,
- U1 - Tereny zabudowy usługowej,
- U2 - Tereny zabudowy usługowej,
- UK - Tereny kultu religijnego,
- US1 - Tereny sportu i rekreacji,
- US1/W1 - Tereny sportu i rekreacji oraz ujęcia wody,
- US2 - Tereny sportu i rekreacji,
- R1 - Tereny rolnicze,
- R2 - Tereny rolnicze z możliwością zalesienia,
- RU1 - Tereny obsługi produkcji rolnej i usług,
- RU2 - Tereny obsługi produkcji rolnej i usług,
- RU3 - Tereny obsługi produkcji rolnej i usług,
- RU 4 - Tereny obsługi produkcji rolnej i usług,
- PU - Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług,
- PE - Tereny działalności gospodarczej związane z eksploatacją powierzchniową,
- PE1/US1 - Tereny działalności gospodarczej związane z eksploatacją powierzchniową oraz sportu i rekreacji,
- W/PE1- Tereny wód otwartych i zbiornika retencyjnego,
- ZL - Tereny lasów,
- ZE1 - Tereny zieleni chronionej i tereny rolne o funkcjach ekologicznych,
- ZE2 - Tereny zieleni chronionej i tereny rolne o funkcjach ekologicznych,
- ZE3 - Tereny zieleni chronionej i tereny rolne o funkcjach ekologicznych,
- ZE4 - Tereny zieleni chronionej i tereny rolne o funkcjach ekologicznych,

- ZI - Tereny zieleni izolacyjnej,
- ZC - Tereny cmentarzy,
- ZP - Tereny zieleni urządzonej
- WS - Tereny wód powierzchniowych,
- KDZ, KDL, KDD, KDW - Tereny dróg publicznych i wewnętrznych,
- KK - Tereny komunikacji kolejowej,
- KU - Tereny usług i obsługi komunikacji,
- W1 - Tereny urządzeń zaopatrzenia w wodę,
- W2 - Tereny przepompowni wód,
- GO - Tereny infrastruktury związanej z kopalnictwem,
- G - Tereny urządzeń gazu.
- K - Tereny oczyszczalni ścieków.

Tereny zurbanizowane zaplanowane w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ponad stan istniejący wskazany w pkt. 1 to około 527 ha. Tym samym łączna powierzchnia zurbanizowania gminy, przy założeniu wykorzystania wszystkich wyznaczonych obszarów wyniosłaby 987 ha, co stanowiłoby ok. 26 % powierzchni gminy.

W odniesieniu do części terenów, których przeznaczenie ustalono w planach miejscowych, w ustawowym terminie przyjmowania wniosków oraz na etapie poprzedzającym procedurę sporządzenia studium, zgłoszono około 300 wniosków, w których wskazano na potrzebę zmiany dotychczasowego przeznaczenia terenów lub zmiany określonych parametrów zagospodarowania terenu. Wnioski te poddane zostały analizie. Część z nich wpłynęła na ustalenie kierunków zagospodarowania przestrzennego, jednakże ze względu na charakter gminy dotychczasowe zagospodarowanie oraz niewspółmierny do potrzeb rozwojowych obszar potencjalnych zmian, dążono do uwzględnienia wniosków, które w pierwszej kolejności wypełniają luki w zabudowie, posiadają wystarczających dostęp do infrastruktury technicznej, w tym dróg.

Dotychczasowe przeznaczenia terenów wskazano na **rysunku IC**.

Obszary, dla których zawnioskowano o jego zmianę wskazano na **rysunku IA**.

3. Dotychczasowe uzbrojenie terenów

Dotychczasowe uzbrojenie terenów obejmuje sieci: wodociągową, kanalizacyjną, gazowniczą i elektroenergetyczną. Dostęp do sieci wodociągowej, gazowniczej i elektroenergetycznej jest dobry, natomiast w odniesieniu do sieci kanalizacyjnej niezbędna jest jej rozbudowa. Na obszarze gminy występuje także sieć telekomunikacyjna oraz zlokalizowane są urządzenia nadawcze telefonii komórkowej.

Dotychczasowe uzbrojenie terenów zostało wskazane na **rysunku IF**.

Uwarunkowanie wynikające z dotychczasowego zagospodarowania i przeznaczenia terenów oraz zasięgów istniejących sieci infrastruktury technicznej są podstawową wytyczną dla określania kierunków przeznaczenia terenów oraz zasięgu planowanych terenów zurbanizowanych.

ROZDZIAŁ IV

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGU JEGO OCHRONY

Oceny stanu ładu przestrzennego (rozumianego zgodnie z treścią ustawy, jako „takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczne, gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno estetyczne”) dokonano dla całego obszaru gminy na podstawie analizy: lokalizacji w skali gminy, sposobów formowania struktury przestrzennej, przeznaczeń i funkcji terenów (budynków), stosunku terenów zainwestowanych do niezainwestowanych i intensywności zainwestowania terenów zainwestowanych, sąsiedztwa, przebiegu dróg, sytuacji planistycznej, w tym obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Powierzchnia terenu Gminy Bestwina urzeźbiona jest od południa przez Beskid Mały i Śląski, wyżynno pagórkowate Pogórze Śląskie z licznymi szeroki i płaskimi garbami, wyjątek stanowi tu sołectwo Kaniów i dorzecze rzeki Białej na granicy z Czechowicami-Dziedzicami w sołectwie Bestwina.

W sołectwie Bestwina po stronie zachodniej wzdłuż rzeki Białej rozciągają się Stawy Bestwińskie, są to tereny praktycznie niezabudowane. Dalej na wschód teren wznosi się tworząc niezabudowane pasmo pagórków. Teren opada następnie w stronę rzeki Łękawka, która przecina sołectwo na dwie części i skupia po obu stronach zabudowę osadniczą. Janowice są najwyższym położonym sołectwem gminy. Północna część Janowic opada w kierunku sołectwa Bestwina. Południowa część Janowic opada w kierunku sąsiadującego Bielska-Białej. Sołectwo Janowice i Bestwinę rozdziela dodatkowo gęsty las iglasty porastający pagórki na granicy sołectw – jest to tzw. Las Janowicki. Ze względu na atrakcyjne położenie, tereny wokół lasu są znacznie zabudowane zarówno od strony Janowic jak i Bestwiny.

Istniejący stan ładu przestrzennego jest zadawalający. Tereny zurbanizowane znajdują się w uporządkowanej relacji do terenów niezurbanizowanych, a ich rozmieszczenie nie zaburza walorów krajobrazowych gminy.

Za największe walory krajobrazu gminy należy uznać pagórkowate ukształtowanie terenu, liczne stawy hodowlane i ciekie wraz z zielenią towarzyszącą, tworzące korytarze ekologiczne oraz zwarte tereny zabudowy sąsiadujące z rozległymi terenami otwartymi. Ponadto na obszarze gminy nie obserwuje się nadmiernie rozproszonej zabudowy. Intensywność zainwestowania jest zróżnicowana w zależności od miejscowości – największa występuje w Bestwinie, a najmniejsza w Bestwince. Największy rozwój terenów zabudowanych ma miejsce w Bestwinie i Janowicach ze względu na bliskość miast Czechowice Dziedzice i Bielsko-Biała. Gmina posiada wystarczającą ilość połączeń komunikacyjnych z sąsiednimi gminami, a wewnętrzna sieć dróg zbiorczych i lokalnych zapewnia dobrą obsługę terenów zabudowanych.

W planach miejscowych, które uchwalono dla obszaru całej gminy, wymóg ochrony ładu przestrzennego jest prawidłowo realizowany, a rozwój zagospodarowania przestrzennego odbywa się w sposób planowy. Tereny przeznaczone pod zabudowę tworzą w większości zwarte obszary, co pozwoliło na zachowanie charakterystycznych dla gminy rozległych terenów otwartych. Zarówno zestawienie obowiązujących planów miejscowych ze stanem istniejącym, oraz wnioskami złożonymi do studium wskazują na dużą presję przeznaczenie znacznych terenów pod zabudowę mieszkaniową kosztem terenów rolnych. Presja ta w znaczącym stopniu wywołwana jest zmianą struktury społecznej gminy, w której coraz mniej mieszkańców utrzymuje się z upraw polowych, a coraz większy udział stanowią mieszkańcy pracujący

na co dzień poza rolnictwem w sąsiadujących dużych ośrodkach miejskich. Ponadto presja ta wzmocniona jest poprzez saldo migracyjne, które na terenie gminy od kilku lat jest dodatnie. W dotychczasowym przeznaczeniu terenów nie występują ponadto znaczące konflikty przestrzenne polegające na sąsiedowaniu różnych funkcji np. produkcyjnych i mieszkaniowych, za wyjątkiem terenów przemysłowych w Kaniowie sąsiadujących z terenami mieszkaniowymi oraz znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie ujęcia wody.

Widoczny jest pasmowy podział zagospodarowania gminy: część południowa obejmująca Janowice i część Bestwiny to zabudowa podmiejska, część centralna obejmująca pozostały obszar Bestwiny i Bestwinę to zabudowa wiejska, część północna obejmująca Kaniów to zagospodarowanie usługowo produkcyjne na terenach wiejskich.

W zakresie wymogu ochrony ładu przestrzennego konieczne jest przyjęcie polityki przestrzennej zmierzającej do utrzymania charakterystycznego dla Bestwiny typu krajobrazu: zwartych miejscowości, oddzielonych od siebie kompleksami terenów otwartych - pól uprawnych i stawów wraz z towarzyszącymi im zadrzewieniami. Studium winno zagwarantować nie dopuszczanie do zlewania się poszczególnych miejscowości, utrzymanie ich zwartego charakteru, ochronę charakterystycznej panoramy i wglądów. Istotne jest również nie dopuszczanie do powstawania konfliktów przestrzennych związanych z kierunkami przeznaczenia terenu czy intensywnością jego zagospodarowania.

ROZDZIAŁ V

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska przedstawia **rysunek IE**

1. Rzeźba terenu i geomorfologia

Gmina Bestwina leży w zasięgu makroregionu Kotlina Oświęcimska (północna i centralna część gminy), z czego Kaniów i północna Bestwinka w mezoregionie Dolina Górnej Wisły, natomiast południowa część Bestwinki i Bestwina na Podgórzu Wilamowickim. Granicę między mezoregionami - równiną północą opadającą w kierunku doliny Wisły a pagórkowatym południem - wyznacza pas wzniesień w rejonie Bestwinki. Falisto-pagórkowata rzeźba terenu gminy urozmaicona jest gęstą siecią dolin rzecznych i stawów. Teren sołectwa Janowice stanowi część Pogórza Śląskiego, które charakteryzuje się występowaniem pasm wzniesień o wydłużonych lub zaokrąglonych wierzchołkach rozciętych głębokimi dolinami i jarami, gdzie deniwelacje dochodzą do 50 m. Najniżej położony punkt gminy znajduje się w dolinie Wisły w miejscowości Kaniów na wysokości 239 m n.p.m., natomiast w południowej części sołectwa Janowice znajduje się najwyżej położony punkt gminy o wysokości 327 m n.p.m.

Urozmaicona rzeźba terenu i sąsiedztwo pasm Beskidu powodują, że Bestwina stanowi atrakcyjny pod względem krajobrazowym obszar dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego. Niewielkie nachylenia stoków, korzystne dla realizacji zabudowy oraz infrastruktury dodatkowo ten efekt wzmacniają.

2. Budowa geologiczna i stratygrafia

Bestwina położona jest na granicy dwóch jednostek geologicznych: Zapadliska Przedkarpackiego i Karpat fliszowych.

W obrębie Zapadliska Przedkarpackiego znajduje się północna i centralna część gminy. Utwory karbońskie z pokładami węgla kamiennego oraz towarzyszącymi im złożami metanu przykryte są miocenijskimi osadami trzeciorzędu. W północnej części gminy oraz na terenie sołectwa Bestwina występują czwartorzędowe piaski i żwiry, na których zalegają ropy, gliny i gliny piaszczyste, a wzdłuż doliny Wisły mady rzeczne oraz torfy i namuły.

W obrębie Karpat zewnętrznych zbudowanych głównie ze skał fliszowych kredy i paleogenu dominują skały detrytyczne: piaskowce, mułowce, ropy oraz zlepieńce, rzadziej występują skały krzemionkowe, wapienie i margle. Na powierzchni odstawiają się skały odporne na wietrzenie, głównie średnio- i gruboziarniste piaskowce wytworzone przy okresowym dopływie do zbiornika sedymentacyjnego materiału gruboziarnistego, co tłumaczone jest ruchami tektonicznymi. Na utworach fliszowych leżą gliny zwietrzelinowe o charakterze lessopodobnym, lessy, a w dolinach cieków aluwialne ropy, mułki, gliny, piaski i żwiry.

3. Wody powierzchniowe i ich jakość

Bestwina położona jest w zlewni Wisły, której bieg wyznacza północną granicę gminy o długości około 5 km. Koryto rzeki zostało uregulowane, a odcięte meandry tworzą liczne starorzecza. Na terenie gminy do Wisły uchodzą dwa prawobrzeżne dopływy I rzędu: rzeka Biała (Białka) i potok Łękawka. Koryta obu cieków tworzą naturalną granicę gminy - Biała na zachodzie, Łękawka na wschodzie. Wraz z potokiem Młynówka i kanałem Macocha Łękawka tworzy największą zlewnię odwadniającą teren gminy. Granicę południowo-wschodnią wytycza środkowy bieg Słonnicy.

Sieć hydrograficzną uzupełniają kilkadziesiąt stawów hodowlanych, które zajmują 285 hektarów, co stanowi ok. 6% powierzchni gminy. Największe ich skupisko występuje w dolinie rzeki Białej. Z uwagi na osiadanie terenu i zanieczyszczenia wód zlikwidowano stawy w północnej części gminy.

Na obszarze Bestwiny wyróżniono osiem jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- 1) Wisła od zbiornika Goczałkowice do Białej - PLRW20001921139
Status JCWP - silnie zmieniona część wód
Ocena stanu - zły
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów RDW – zagrożona
- 2) Wisła od Białej do Przemszy - PLRW20001921199
Status JCWP - silnie zmieniona część wód
Ocena stanu - zły
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów RDW – zagrożona
- 3) Biała (Rzeczne JCWP) - PLRW200012211499
Status JCWP - silnie zmieniona część wód
Ocena stanu - zły
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów RDW – zagrożona
- 4) Łękawka (Rzeczne JCWP) – PLRW20006211549
Status JCWP – naturalna część wód
Ocena stanu - zły
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów RDW – zagrożona
- 5) Dankówka - PLRW20006211569
Status JCWP - silnie zmieniona część wód
Ocena stanu - zły
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów RDW – zagrożona
- 6) Młynówka Komorowicka - PLRW20000211329
Status JCWP – sztuczna część wód
Ocena stanu - zły
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów RDW – zagrożona
- 7) Kromparek - PLRW20006211489
Status JCWP - silnie zmieniona część wód
Ocena stanu - zły
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów RDW – zagrożona
- 8) Pisarzówka – PLRW2000621329789
Status JCWP - silnie zmieniona część wód

Ocena stanu - zły

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów RDW – zagrożona

Status silnie zmienionej jednolitej części wód powierzchniowych oznacza, iż jej charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie przeobrażeń, będących wynikiem oddziaływania człowieka związanego z eksploatacją surowców naturalnych bądź działalnością przemysłową.

Charakterystyczne dla dolin Wisły i Białej są naturalne zbiorniki wodne - starorzecza obu rzek. Na obszarze gminy występują ponadto liczne rowy melioracyjne (otwarte), połączone ze sobą, z naturalnymi ciekami i zbiornikami wód stojących, jak również łączące stawy hodowlane.

4. Wody podziemne i ich jakość

Zwierciadło wód gruntowych w Dolinie Wisły ma charakter swobodny i występuje na głębokości od 0,5 m do 2 m. Na Podgórzu Wilamowickim wody podziemne występują na głębokości 5-10 m, podobnie jest na Pogórzu Śląskim, jedynie w dolinach poziom wodonośny występuje na głębokości 2-5 m, a na wzniesieniach zwierciadło zalega poniżej 10 m p.p.t.

Gmina Bestwina położona jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 448 Dolina rzeki Białej - czwartorzędowy zbiornik porowy o dobrej i średniej jakości wód klasy IIa i IIb, o zasobach dyspozycyjnych około 3 tys. m³/d.

W Bestwinie wyznaczono trzy jednolite części wód podziemnych (JCWPd):

1) PLGW2100142

Ocena stanu ilościowego - dobry

Ocena stanu chemicznego - dobry

Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu ilościowego - zagrożona

Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu chemicznego - niezagrożona

2) PLGW2100143

Ocena stanu ilościowego - dobry

Ocena stanu chemicznego - dobry

Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu ilościowego - niezagrożona

Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu chemicznego - niezagrożona

4) PLGW2200152

Ocena stanu ilościowego - dobry

Ocena stanu chemicznego - dobry

Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu ilościowego - niezagrożona

Ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu chemicznego - niezagrożona

Gmina Bestwina posiada zasoby wód geotermalnych. Ocena zasobów wykazała możliwość wykorzystania ich do celów grzewczych w większych skupiskach zabudowy, w zakładach przetwórczych, szklarniach, stawach hodowlanych, obiektach sportowych.

W zatopionym wyrobisku poźwirowym w Kaniowie zlokalizowane jest komunalne ujęcie wody, która poddawana jest uzdatnianiu i wykorzystywana do celów socjalno-bytowych, jak i gospodarczych. Ujęcie to ze względu na swoje otoczenie oraz charakter poboru wody wymaga odpowiedniego kształtowania zagospodarowania wokół wyrobiska ze szczególnym uwzględnieniem zakazu zabudowy i nie przeznaczania terenu na funkcje mogące powodować zagrożenia dla ujęcia wód.

5. Warunki klimatyczne

Pod względem klimatycznym, według podziału R. Gumińskiego, gminy należy do dwóch dzielnic: północna część do Tarnowskiej, natomiast południowa do podkarpackiej. Dzielnicę tarnowska charakteryzuje się średnią roczną temperaturą wynoszącą 8,5°C, 100 dni mroźnych i 60-75 dniami z pokrywą śnieżną. W dzielnicy podkarpackiej średnia roczna temperatura wynosi 8,0°C, dni mroźnych jest 105, a pokrywa śnieżna zalega 80-90 dni.

Przeważają wiatry zachodnie (ok 50%) o średniej prędkości od 2,7 m/s do 5,4 m/s. Charakterystyczna dla obszaru gminy są cisze, które mają miejsce przez 20% czasu rocznego. Według Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Katowicach średnia roczna suma opadów na terenie Bestwiny wynosi 800 mm.

W terenach położonych w dolinach rzecznych występuje mezoklimat den dolinnych z inwersją temperatury i dużymi wahaniami wilgotności w czasie doby. Tworzą się zastoiska zimnego powietrza i mgły radiacyjne, ze względu na słabe przewietrzanie tych terenów.

6. Hałas

W gminie Bestwina problem związany z hałasem komunikacyjnym jest stosunkowo niewielki. Przez teren gminy nie przebiegają drogi krajowe ani wojewódzkie, niosące znaczącą liczbę pojazdów i tworzące niekorzystny klimat akustyczny w zasięgu ich oddziaływania. Głównym źródłem hałasu pochodzenia antropogenicznego jest ruch na drogach powiatowych i gminnych, jak również transport kolejowy, obiekty produkcyjne oraz działalność usługowa. Szczególnie niekorzystny klimat akustyczny kształtowany jest przez ruch na drogach o charakterze tranzytowym. W poszczególnych miejscowościach zlokalizowane są niewielkie zakłady usługowe (budowlane, transportowe, warsztaty samochodowe, tartaki) i produkcyjne, które mogą wykazywać lokalne oddziaływanie na obiekty położone w bezpośrednim sąsiedztwie.

7. Promieniowanie niejonizujące

Na terenie gminy Bestwina głównymi emitarami promieniowania niejonizującego są:

- 1) napowietrzne linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV:
  - Komorowice – Jawiszowice (linia dwutorowa),
  - Komorowice – Rafineria Czechowice (linia jednotorowa),
  - Rafineria Czechowice – Miedź (linia jednotorowa),
  - Kopalnia Silesia – Miedź (linia jednotorowa),
- 2) napowietrzne i kablowe linie elektroenergetyczne średniego napięcia o wartości 15 kV,
- 3) stacje transformatorowe,
- 4) stacje bazowe telefonii komórkowej.

Badania poziomu promieniowania niejonizującego prowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach nie były prowadzone na terenie gminy, w sąsiednich gminach pomiary nie wskazywały na przekroczenie dopuszczalnych poziomów promieniowania.

8. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Użytki rolne stanowią 53% powierzchni gminy Bestwina, co nadaje jej charakter rolniczy. Najkorzystniejsze warunki prowadzenia gospodarki polowej występują w Bestwinie, gdzie 101 ha pokrytych jest glebą III klasy bonitacyjnej, 188 ha ma klasę IIIa, a 388 ha klasę IIIb. Na terenie sołectwa przeważają gospodarstwa rodzinne o powierzchni od 5 do 20 ha. Na pozostałym obszarze gminy występują gleby

klas III i IV - średnio dobre i średnie dla rozwoju rolnictwa, grunty rolne są zmeliorowane. Dominuje uprawa zbóż, roślin okopowych, warzyw i owoców oraz drzew i krzewów ozdobnych. W produkcji zwierzęcej duże znaczenie ma hodowla trzody chlewnej i ryb. Popularne jest również pszczelarstwo. Warunki klimatyczne, glebowe i ukształtowanie terenu są korzystne dla rozwoju rolnictwa.

9. Leśna przestrzeń produkcyjna

Grunty leśne w gminie Bestwina obejmują tereny o powierzchni około 348,26 ha, co daje lesistość gminy na poziomie 9% (GUS, 2014). Jest to związane z rolniczym użytkowaniem znacznej części obszaru gminy. Lasy publiczne Skarbu Państwa stanowią 74,4% ogółu lasów w gminie i są administrowane przez Nadleśnictwo Bielsko. W ostatnim 10-leciu zwiększa się rozmiar pozyskania drewna z cięć przygodnych (wiatrołomy, śniegołomy, cięcia sanitarne) w stosunku do cięć rębnych. Największy kompleks leśny znajduje się w południowej części gminy, w sołectwie Janowice. Drzewostan tworzą gatunki iglaste: sosny, świerki i modrzewie oraz liściaste: dęby lipy, graby, brzozy i buki. Ze względu na niewielką lesistość, istniejące kompleksy leśne powinny zostać zachowane. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wyznaczają nowe tereny do zalesienia. Wskazaniem jest dopuszczenie zwiększenia lesistości, szczególnie w oparciu nieużytki oraz ochrona istniejących i wprowadzanie nowych zadrzewień śródpolnych oraz przywodnych.

10. Szata roślinna

Szata roślinna na terenie Bestwiny podlega wpływom antropogenicznym i w znacznej mierze utraciła naturalny charakter. Charakterystyczny dla gminy jest krajobraz rolniczy z licznymi stawami hodowlanymi oraz tereny zurbanizowane, gdzie dominują zbiorowiska roślinności ruderalnej.

Na terenach rolnych nie występują cenne przyrodniczo zbiorowiska roślinne ani rzadkie czy zagrożone gatunki roślin. Elementem urozmaicającym krajobraz i wzbogacającym różnorodność biologiczną obszaru gminy są zadrzewienia śródpolne i łąki (najczęściej odłogowane). Dużym bogactwem bioróżnorodności gatunkowej i obecnością rzadkich gatunków roślin charakteryzują się nieliczne łąki kośne. Stawom hodowlanym towarzyszą zbiorowiska roślinności szuwarowej.

Zbiorowiska leśne występują głównie w południowej części gminy. W podmokłych dolinach i na dnach jarów występują olsy i łągi olszowe oraz olszowo-jesionowe. Zbocza dolin i szczytowe wypłaszczenia porasta drzewostan, który tworzą graby, buki, jawory, jesiony i dęby. W dolinach rzeki Wisły i Białej występują cenne naturalne zbiorowiska roślinne: wikliny nadrzecznej i łągu wierzbowo-topolowego.

Na obszarze Bestwiny występują gatunki dziko występujących roślin objętych ochroną ścisłą:

- wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*,
- kukułka Fuchsa *Dactylorhiza fuchsi*,
- kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*,
- skrzyp olbrzymi *Equisetum telmateia*,
- paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare*.

Stanowiska powyższych gatunków mieszczą się w obrębie naturalnych lasów, bądź w ich bezpośrednim otoczeniu. Spośród gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną częściową na terenie gminy występują:

- barwinek pospolity *Vinca minor*,
- bluszcz pospolity *Hedera helix*,
- kalina koralowa *Viburnum opulus*,
- kruszyna pospolita *Frangula alnus*,
- kopytnik pospolity *Asarum europaeum*,
- konwalia majowa *Convallaria majalis*.

Na terenie Bestwiny zachowane są siedliska sprzyjające funkcjonowaniu biocenoz:

- 1) „Uroczysko Grygierzec” - jar porośnięty drzewostanem łągu jesionowo - olszowego i podgórskiego łągu jesionowego z cennymi gatunkami roślin (skrzyp olbrzymi, storczyk Fuchsa, wawrzynek wilczelyko, bluszcz pospolity, kruszyna pospolita) i zwierząt (traszka zwyczajna i grzebieniasta, rzekotka drzewna, żaba jeziorkowa i wodna, zaskroniec, wilga, muchołówka, zięba, dzięcioł, słowik, ryjówka aksamitna, jeż, łośnica, nietoperz),
- 2) „Uroczysko Grabina” - jar porośnięty w większości łągiem jesionowo – olszowym z okazałymi bukami z cennymi gatunkami roślin (wawrzynek wilczelyko, skrzyp olbrzymi, bluszcz pospolity), ptaków (wilga, kowalik, dzięcioł zielony, zięba grubodziób, dzwonec) oraz ssaków (ryjówka malutka, wiewiórka, łośnica),
- 3) „Dolina Wisły” – dolina rzeki od ujścia Białej do wschodniej granicy gminy z cennymi zbiorowiskami roślinnymi (szuwały nadbrzeżne, zarośla wierzbowe, łągi topolowo-wierzbowe, łąki) oraz siedliskami płazów (żaba trawna, ropucha szara, traszka), ptaków (łozówka, cierniówka, trznadel, remiz zwyczajny, zaganiacz, kos) oraz ssaków (ryjówka aksamitna, jeż, kret),
- 4) „Śródpolne kompleksy leśne z jarami i stawami rybnymi”, który tworzą:
  - „Jar pod Magówką” - zespół stawów z otaczającymi lasami buczyny lub grądu z bogatą awifauną (kowaliki, dzięcioły, strzyżyki, sójki, zięby, dzwońce, muchołówki, skowronki, pliszki, łozówki),
  - „Zalesiony jar w pobliżu ul. Gołębniak” - porośnięty buczyną z cennymi gatunkami roślin (bluszcz pospolity, kopytnik pospolity, konwalia majowa, kruszyna pospolita, kalina koralowa) oraz zwierząt (dzięcioł duży i zielony, dzwonec, zięba, świstunka leśna, jeż, ryjówka malutka, łośnica),
  - „Jar przy ul. Buczyna” - porośnięty buczyną, lasem grądowym i lasem mieszanym z cennymi gatunkami roślin (skrzyp olbrzymi, bluszcz pospolity, barwinek, paprotka zwyczajna, kopytnik pospolity) oraz zwierząt (dzięcioł duży i zielony, zięba, grubodziób, świstunka leśna, kos, jeż łośnica, ryjówka malutka),
  - „Zalesiony jar - Rzeczna” z lasem mieszanym, buczyną i łągiem z cennymi gatunkami roślin (bluszcz pospolity, barwinek, paprotka zwyczajna, kopytnik pospolity) oraz zwierząt (dzięcioł duży, grubodziób, dzwonec, ryjówka malutka, łośnica, żaba trawna, ropucha szara),
  - „Jar Chuda Strona” - jar z buczyną, grądem i łągiem z występującą jodłą, z cennymi gatunkami roślin (bluszcz pospolity, kruszyna pospolita, kalina koralowa, kopytnik) i zwierząt (zięba, grubodziób, świstunka, szpak, jeż, ryjówka malutka, żaba trawna i ropucha szara).

11. Świat zwierzęcy

Rozbudowana sieć hydrograficzna na obszarze Bestwiny sprzyja siedliskom gatunków związanych ze środowiskiem wodnym, w tym skąposzczetów (pijawka rybia i końska), mięczaków (błotniarka stawowa, zatoczek rogowy i pospolity), płazów (żaba trawna, żaba wodna, żaba moczarowa, ropucha szara, ropucha

zielona, grzebiuszka ziemna, kumak nizinny), ryb, ptaków (łabędź niemy, łyska, kokoszka wodna, perkoz dwuczuby, bączek, ślepowron) oraz owadów. W zaroślach porastających brzegi Wisy i Białej gniazdują łożówki, kwiczoły, puszczyki, remizy i modraszki).

Enklawy leśne stanowią siedliska dla ssaków (jeż, ryjówka, łasica, wiewiórka), ptaków (wilga, kowalik, sikory, dzięcioł, zięba, grubodziób, jastrząb) oraz bezkręgowców. Tereny otwarte dodatkowo stwarzają dogodne warunki dla bytowania saren, zajęcy, lisów, gronostajów, tchórzy, kuropatw oraz bażantów.

12. Obiekty i tereny chronione

Na terenie Bestwiny występują obiekty i obszary chronione:

- **obszar chronionego krajobrazu** na terenie kompleksu stawowego „Podkępie” w zachodniej części gminy, z charakterystyczną roślinnością szuwarową i sędziwymi okazami drzew – ustanowiony uchwałą Rady Gminy w Bestwinie nr XII/68/95 z dnia 29 czerwca 1995 r.,
- użytek ekologiczny „Oczko wodne w Kaniowie” – ustanowiony uchwałą Rady Gminy w Bestwinie nr XIII/72/95 z dnia 14 września 1995 r.,
- **pomniki przyrody** wyszczególnione w tabeli 2.

Tabela 2. Pomniki przyrody na terenie gminy Bestwina.

Nazwa pomnika przyrody	Data utworzenia	Podstawa prawna	Opis	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Miejscowość
Dąb szypułkowy	19 grudnia 2003 r.	Rozporządzenie nr 35/2003 Wojewody Śląskiego z dnia 19.12.2003 r. (Dz.Urz. z 2003 r. nr 117, poz.3791)	Dąb szypułkowy (Quercus robur)	510	Bestwinka
Buk pospolity	14 czerwca 1995 r.	Uchwała Rady Gminy w Bestwinie nr XIII/71/95 z dnia 14.06.1995 r.	Buk pospolity (Fagus silvatica)	435	Bestwina
Lipa drobnolistna	14 czerwca 1995 r.	Uchwała Rady Gminy w Bestwinie nr XIII/71/95 z dnia 14.06.1995 r.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	480	Bestwina
Lipa drobnolistna	14 czerwca 1995 r.	Uchwała Rady Gminy w Bestwinie nr XIII/71/95 z dnia 14.06.1995 r.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	380	Bestwinka
Dąb bezszypułkowy	14 czerwca 1995 r.	Uchwała Rady Gminy w Bestwinie nr XIII/71/95 z dnia 14.06.1995 r.	Dąb bezszypułkowy (Quercus petraea)	460	Bestwinka

Zródło: <http://bip.katowice.rdos.gov.pl>

13. Korytarze ekologiczne

Na terenie gminy Bestwina występują korytarze ekologiczne:

- ornitologiczny o znaczeniu ponadregionalnym o nazwie Dolina Górnej Wisły,
- migracji ssaków kopytnych KWISŁA-LPK, łączący okolice jeziora Goczałkowickiego ze wschodnią częścią Lasów Pszczyńsko – Kobiórskich,
- spójności obszarów chronionych „Dolina Górnej Wisły”.

Dolina Wisły jest częścią sieci ECONET-Polska, została uznana za korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym. Ponadto Dolina Wisły jest ponadregionalnym korytarzem ornitologicznym, a sama Wisła stanowi ponadregionalny korytarz ichtiologiczny. Na terenie gminy znajduje się również korytarz ekologiczny Biała o znaczeniu regionalnym.

14. Obiekty i tereny proponowane do ochrony

Na obszarze gminy Bestwina nie proponuje się utworzenia nowych form ochrony przyrody.

ROZDZIAŁ VI

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej został przedstawiony na rysunku ID.

1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

- 1) Kościół Wniebowzięcia NMP w Bestwinie (A/22/60)
- 2) Pałac z założeniem parkowym w Bestwinie (A/23/60)
- 3) Kamienny krzyż przydrożny Męka Pańska w Kaniowie, przy ul. Malinowej 10 (B/36/02)
- 4) Krzyż cmentarny na tzw. Górnym Cmentarzu w Bestwinie przy ul. Plebańskiej 4 (B-209/11)
- 5) Stanowisko archeologiczne - gródek rycerski z okresu średniowiecza - nowożytności w Bestwinie o numerze AZP 106-48/24 (C/1207/74)

2. Obiekty zabytkowe, nie wpisane do rejestru zabytków, proponowane do wskazania do ochrony zapisami planów miejscowych

Listę obiektów zabytkowych należy przyjąć zgodnie z opracowywaną gminną ewidencją zabytków i gminnym programem opieki nad zabytkami.

3. Stanowiska archeologiczne

W Bestwinie znajduje się jedno stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków 6 grudnia 1974 roku pod numerem C/1207/74. Jest to gródek rycerski datowany na XIV-XVI wiek, położony na niewielkim wzniesieniu w środkowej części wsi Bestwina. Pozostałe 42 stanowiska archeologiczne nierejestrowe z obszaru gminy zestawiono w tabeli 5.

Tabela 5: Stanowiska archeologiczne (nierejestrowe) na obszarze gminy Bestwina.

Lp.	Nr Karty Ewidencyjnej Stanowiska Archeologicznego	Nr obszaru AZP	Nr stanowiska na obszarze	Typ stanowiska	Chronologia
KANIÓW					
1	105-48/20	105-48	20	śląd osadnictwa	paleolit schyłkowy lub mezolit
2	105-48/21	105-48	21	obozowisko	paleolit schyłkowy
3	105-48/25	105-48	25	śląd osadnictwa	neolit - wczesna epoka brązu
4	105-48/28	105-48	28	śląd osadnictwa	paleolit środkowy
BESTWINKA					
5	105-48/22	105-48	22	śląd osadnictwa	epoka kamienia
6	105-48/26	105-48	26	śląd osadnictwa	mezolit
7	105-48/27	105-48	27	śląd osadnictwa	wczesna epoka brązu
8	105-48/29	105-48	29	śląd osadnictwa	mezolit
9	105-48/30	105-48	30	śląd osadnictwa	paleolit schyłkowy
10	105-48/32	105-48	32	śląd osadnictwa	epoka kamienia
11	105-48/33	105-48	33	1. śląd osadnictwa	paleolit schyłkowy
				2. śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
12	105-48/35	105-48	35	śląd osadnictwa	pradzieje

13	105-48/36	105-48	36	1. ślad osadnictwa	pradzieje
				2. ślad osadnictwa	średniowiecze
14	105-48/38	105-48	38	śląd osadnictwa	pradzieje - OWR
BESTWINA					
15	105-48/23	105-48	23	obozowisko	epoka kamienia
16	105-48/24	105-48	24	śląd osadnictwa	neolit - wczesna epoka brązu
17	105-48/31	105-48	31	śląd osadnictwa	epoka kamienia - wczesna epoka brązu
18	105-48/34	105-48	34	1. ślad osadnictwa	wczesna epoka brązu
				2. ślad osadnictwa	średniowiecze
19	105-48/37	105-48	37	1. ślad osadnictwa	paleolit
				2. ślad osadnictwa	neolit-wczesna epoka brązu
20	105-48/39	105-48	39	śląd osadnictwa	paleolit
21	105-48/40	105-48	40	1. ślad osadnictwa	paleolit
				2. ślad osadnictwa	neolit - wczesna epoka brązu
22	106-48/25	106-48	25	śląd osadnictwa	nowożytność
23	106-48/26	106-48	26	1. ślad osadnictwa	średniowiecze
				2. ślad osadnictwa	nowożytność
24	106-48/27	106-48	27	śląd osadnictwa	nowożytność
25	106-48/28	106-48	28	śląd osadnictwa	nowożytność
26	106-48/29	106-48	29	śląd osadnictwa	nowożytność
27	106-48/30	106-48	30	śląd osadnictwa	nowożytność
28	106-48/31	106-48	31	śląd osadnictwa	nowożytność
29	106-48/32	106-48	32	śląd osadnictwa	nowożytność
30	106-48/33	106-48	33	śląd osadnictwa	nowożytność
31	106-48/34	106-48	34	śląd osadnictwa	epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
32	106-48/35	106-48	35	śląd osadnictwa	nowożytność
33	106-48/35	106-48	35	śląd osadnictwa	nowożytność
JANOWICE					
34	106-48/36	106-48	36	śląd osadnictwa	epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
35	106-48/37	106-48	37	śląd osadnictwa	nowożytność
36	106-48/38	106-48	38	śląd osadnictwa	nowożytność
37	106-48/39	106-48	39	śląd osadnictwa	epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
38	106-48/40	106-48	40	śląd osadnictwa	nowożytność
39	106-48/41	106-48	41	śląd osadnictwa	epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
40	106-48/42	106-48	42	śląd osadnictwa	nowożytność
41	106-48/43	106-48	43	śląd osadnictwa	epoka kamienia lub wczesna epoka brązu
42	106-48/44	106-48	44	śląd osadnictwa	nowożytność

4. Dobra kultury współczesnej

Na obszarze Bestwiny nie występują dobra kultury współczesnej.

5. Dziedzictwo kultury niematerialnej, w tym historia gminy

Najstarsze pisane informacje źródłowe dotyczące Bestwiny pochodzą z XVI wieku, lecz osada

posiada 1000-letnią historię, na co wskazuje średniowieczne grodzisko Wiślan pochodzące z okresu panowania Mieszka I, jak również pierwszy kościół misyjny fundowany około 1100 roku. Do XII wieku obszar gminy porośnięty Wielką Puszczą Karpacką należał do ziemi krakowskiej, a administracyjnie podlegał kasztelanii oświęcimskiej. Około roku 1179 Kazimierz Sprawiedliwy, wielki książę krakowski, nadał ją wraz z całą kasztelanią bytomską i oświęcimską księciu opolskiemu Mieszkowi. W zasięgu ziem śląskich tereny pozostawały do roku 1457, w którym to Kazimierz Jagiellończyk powstałe w międzyczasie Księstwo Oświęcimskie włączył do Korony Polskiej.

Na przełomie XV i XVI wieku dynamicznie rozwinęła się gospodarka stawowa, wprowadzono urządzenia techniczne, co przyczyniło się do wzrostu rozmiarów hodowli, głównie karpia i linów. Stawy zakładano na mniej urodzajnych glebach i nieużytkach, ich ilość szacowano na około 200. W XVI wieku w Bestwinie istniało chłopskie gospodarstwo stawowe – fenomen w skali kraju.

Po unii lubelskiej w 1569 roku Bestwina stała się częścią Rzeczypospolitej Obojga Narodów, w granicach której pozostawało do I rozbioru Polski w 1772 roku. Bestwina znalazła się w zaborze austriackim, weszła w skład Królestwa Galicji i Lodomerii. W 1784 roku wojewoda krakowski Piotr Małachowski stworzył Państwo Bestwińskie z okolicznych 11 gmin. Od 1808 roku ziemie należały do Habsburgów. Z inicjatywy arcyksięcia Karola Ludwika Habsburga w latach 1824-1826 wybudowano pałac w stylu późnoklasycystycznym. W posiadaniu Habsburgów majątek znajdował się do 1944 roku, kiedy to ostatni właściciele i członkowie rodziny wyjechali do Wiednia.

Po zakończeniu II wojny światowej majątki zostały upaństwowione. W 1951 roku Bestwina została włączona do powiatu bielskiego. W okresie 1975-1981 Bestwina wraz z Bestwinką, Kaniowem i Janowicami była częścią nowo utworzonej gminy Czechowice-Dziedzice. Od roku 1981 istnieje gmina Bestwina złożona z czterech sołectw.

Nazwa „Bestwina”, wg. H. Borka związana jest z szatą roślinną od gwarowego best', bestek' baz' bestwina' – miejsce, gdzie rośnie best [„bez”]. Według miejscowego podania nazwa pochodzić może od napisu „bez wina”, umieszczonego na bramie gospodarstwa obronnego przez będących w gościnie myśliwych, dla których podczas uczyty zabrakło wina. W miejscowej gwarze nazwa Biestwina (Bestwina) funkcjonuje nieprzerwanie od 1492 roku.

Etymologia nazwy Kaniów nie jest znana, jednak prawdopodobne są dwie wersje, wywodzące się z podań ustnych. Jedno mówi o czarnych ptakach o nazwie kania, żyjących na mokradłach w pobliżu rzek z rybami, drugie podaje, że nazwa pochodzi od koni.

6. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym, określenie przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych.

Audyt krajobrazowy dla obszaru województwa śląskiego nie został opracowany, w związku z powyższym identyfikacji krajobrazu i form jego ochrony dokonuje się na podstawie wartości krajobrazowych zidentyfikowanych w uwarunkowaniach.

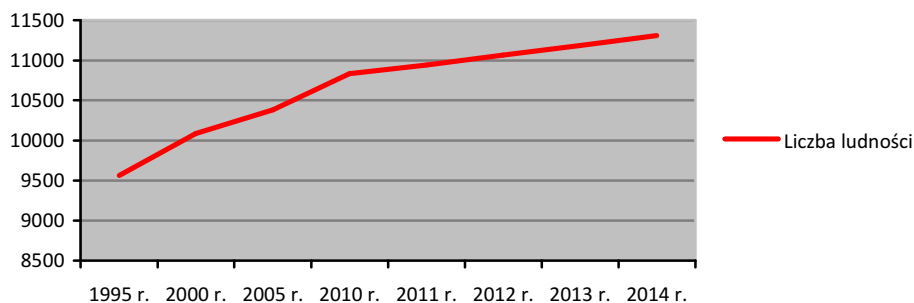
ROZDZIAŁ VII

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

1. Demografia

Gmina Bestwina zamieszkiwana jest przez 11 309 osób (GUS, stan na 31.12.2014 r.). Analizę dynamiki zmian liczby ludności przeprowadzono oparciu o dane statystyczne dotyczące faktycznego miejsca zamieszkania w latach 1995-2014. Zmiany liczby ludności w Bestwinie prezentuje wykres 1 i tabela 6.

Wykres 1. Dynamika wzrostu liczby ludności w Gminie Bestwina (stan na 31.12.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji Banku Danych Lokalnych GUS, 2015.

Tabela 6. Liczba ludności w Gminie Bestwina (stan na 31.12.)

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba ludności ogółem	9 564	10 086	10 380	10 835	10 942	11 067	11 187	11 309

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015.

Liczba ludności zamieszkującej gminę Bestwina w ciągu ostatnich 20 lat wykazuje stały i wysoki wzrost, średnio o ponad 400 osób na każde 5 lat. W stosunku do roku 1995 odnotowano wzrost liczby ludności o 18,25%.

Porównanie zmian liczby ludności w Bestwinie i pozostałych gminach powiatu bielskiego przedstawia tabela 7.

Tabela 7. Dynamika zmian liczby ludności gmin powiatu bielskiego w latach 2000-2014.

Jednostka terytorialna	Typ gminy	2000 r.	2014 r.	przyrost [%]
Powiat bielski:	-	145772	161359	10,7%
Bestwina	gmina wiejska	10086	11309	12,1%
Buczkowice	gmina wiejska	10291	11119	8,0%
Czechowice-Dziedzice	gmina miejsko-wiejska	42985	44805	4,2%
Jasienica	gmina wiejska	19195	23121	20,5%
Jaworze	gmina wiejska	6088	7051	15,8%
Kozy	gmina wiejska	10916	12660	16,0%
Porąbka	gmina wiejska	14389	15384	6,9%
Szczyrk	gmina wiejska	5665	5799	2,4%
Wilamowice	gmina miejsko-wiejska	14415	16821	16,7%
Wilkowice	gmina wiejska	11742	13290	13,2%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015.

Na tle pozostałych gmin powiatu bielskiego Bestwina plasuje się na szóstej pozycji pod względem

dynamiki wzrostu liczby mieszkańców w latach 2000-2014. Dane demograficzne wskazują na potencjał rozwoju gminy, odnotowany przyrost liczby ludności o 12,1% jest wyższy o 1,4% od średniej dla powiatu. Strukturę ludności Bestwiny pod względem płci obrazuje tabela 8.

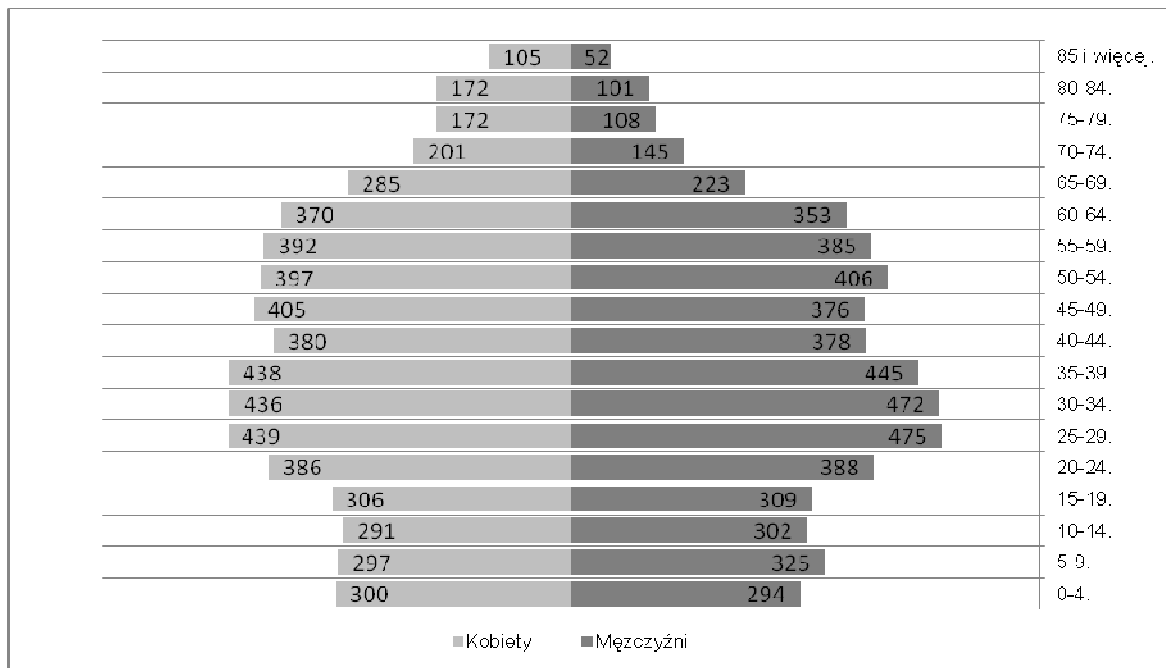
Tabela 8: Struktura ludności gminy Bestwina według płci, stan na 31.12.2014 r.

	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Przedział wiekowy	11 309	5537	5772
0-4	594	294	300
5-9	622	325	297
10-14	593	302	291
15-19	615	309	306
20-24	774	388	386
25-29	914	475	439
30-34	908	472	436
35-39	883	445	438
40-44	758	378	380
45-49	781	376	405
50-54	803	406	397
55-59	777	385	392
60-64	723	353	370
65-69	508	223	285
70-74	346	145	201
75-79	280	108	172
80-84	273	101	172
85 i więcej	157	52	105

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015.

W gminie Bestwina współczynnik feminizacji wynosi 104,2%. Kobiet jest o 2% więcej niż mężczyzn. Największe dysproporcje w strukturze płci poszczególnych grup wiekowych występują wśród osób, które ukończyły 70 rok życia. W gminie mieszka ich ponad 1000, co stanowi 9,34% ogółu mieszkańców. Graficzną interpretację struktury demograficznej mieszkańców Bestwiny w postaci piramidy płci i wieku przedstawia wykres 2.

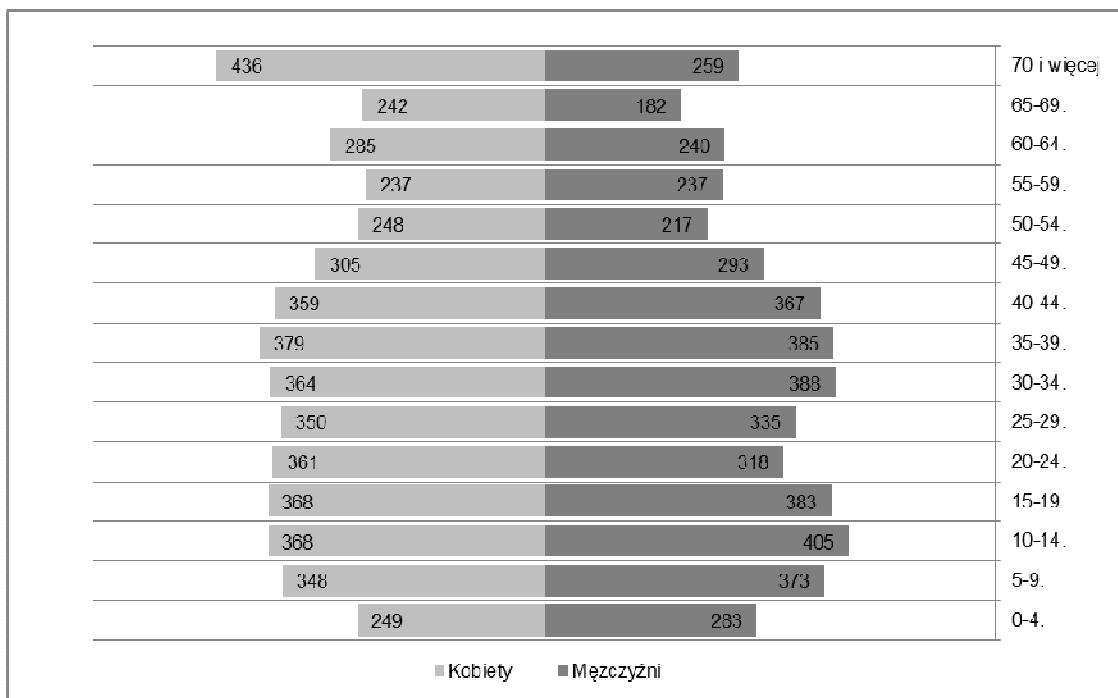
Wykres 2. Piramida płci i wieku mieszkańców Bestwiny, stan na 31.12.2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji Banku Danych Lokalnych GUS, 2015.

Struktura płci i wieku mieszkańców Bestwiny w 2014 roku wskazuje na starzenie się społeczeństwa. Udział ludności w wieku powyżej 65 lat wynosi 13,83%, z czego 59,78% stanowią kobiety. Mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym stanowią 19,19% ogółu mieszkańców. W 1995 roku sytuacja demograficzna była odmienna, co przedstawia Wykres 3.

Wykres 3. Piramida płci i wieku mieszkańców Bestwiny, stan na 31.12.1995 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji Banku Danych Lokalnych GUS, 2015.

W roku 1995 ludność w wieku powyżej 65 lat stanowiła 11,7% ogółu mieszkańców Bestwiny, natomiast osoby w wieku przedprodukcyjnym to 25,98% społeczeństwa.

Na przestrzeni lat 1995-2014 ze społeczeństwa Bestwiny, którego strukturę płci i wieku obrazowała piramida o charakterze zastojowym, wykształciło się społeczeństwo posiadające cechy populacji starzejącej się. Na przestrzeni 19 lat liczebność grupy w wieku przedprodukcyjnym spadła o 7%, a w wieku

poprodukcyjnym wzrosła o ok. 2%. Na dynamikę rozwoju demograficznego Bestwiny wpływają migracje, dlatego populacja nie wykazuje cech gwałtownego załamania i liczba osób w poszczególnych rocznikach utrzymuje się na stałym, wyrównanym poziomie. Zmiany liczby ludności w latach 1995-2014 z uwzględnieniem płci przedstawia tabela 9.

Tabela 9. Dynamika zmian liczby ludności gminy Bestwina w latach 1995-2014 (stan na 31.12.2014).

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba ludności ogółem, w tym:	9 564	10 086	10 380	10 835	10 942	11 067	11 187	11 309
kobiety	4899	5171	5307	5517	5562	5643	5693	5772
mężczyźni	4665	4915	5073	5318	5380	5424	5494	5537
Współczynnik feminizacji	105	105	105	104	103	104	104	104

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015.

Na przestrzeni lat 1995-2014 liczba ludności Bestwiny wzrosła o 18,25%. Liczba kobiet zwiększyła się o 17,81%, natomiast populacja mężczyzn wzrosła o 18,69%. Współczynnik feminizacji, wskazujący na liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn, wahał się od 103 do 105. Wysoka wartość wskaźnika jest determinowana przez osoby po 65 roku życia, w 2014 roku w Bestwinie mieszkało 48,6% więcej kobiet niż mężczyzn w tej grupie wiekowej.

Przyrost rzeczywisty jest kształtowany przez przyrost naturalny i saldo migracji. Zestawienie urodzeń i zgonów w gminie Bestwina przedstawia tabela 10.

Tabela 10. Przyrost naturalny w gminie Bestwina w latach 1995-2014 (stan na 31.12.2014)

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Urodzenia ogółem	104	114	100	125	132	111	122	128
kobiety	49	54	40	59	73	58	58	60
mężczyźni	55	60	60	66	59	53	64	68
Zgony ogółem	98	81	98	99	107	92	79	96
kobiety	46	33	51	49	61	39	42	47
mężczyźni	52	48	47	50	46	53	37	49
Przyrost naturalny	+6	+33	+2	+26	+25	+19	+43	+32

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015.

Przyrost naturalny w gminie Bestwina jest dodatni, lecz nie tylko on wpływa na przyrost rzeczywisty ludności obserwowany w latach 1995-2014. Duże znaczenie dla wzrostu liczby ludności ma również migracja zewnętrzna. Obrazuje to porównanie tabeli nr 10 i przedstawionego poniżej ruchu migracyjnego.

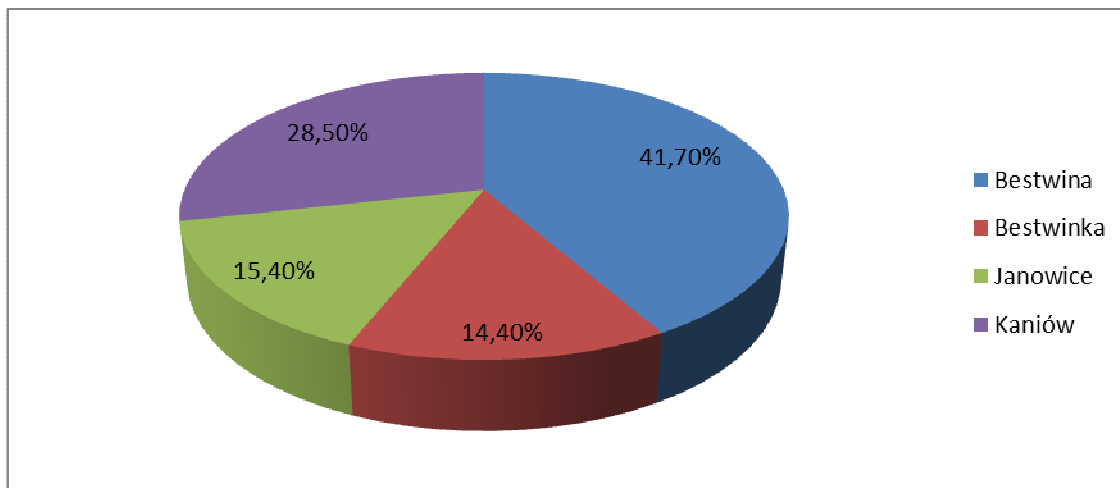
Tabela 11. Ruch migracyjny w gminie Bestwina w latach 1995-2014 (stan na 31.12.2014).

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Zameldowania	102	166	125	167	182	196	173	192
Wymeldowania	80	85	82	96	100	83	105	86
Saldo migracji	+22	+81	+43	+71	+82	+113	+68	+106

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015.

Saldo migracji w gminie Bestwina na przestrzeni 1995 – 2014 jest stale dodatnie, co jednoznacznie wskazuje na dobre warunki do zamieszkania w gminie. W latach 2010-2014 liczba mieszkańców gminy wzrosła o 585, w tym 145 osób przybyło w wyniku przyrostu naturalnego, zaś 440 to efekt ruchów migracyjnych. Rozkład przestrzenny ludności w poszczególnych sołectwach, pośrednio wskazujący na preferencje mieszkańców, co do miejsca zamieszkania, przedstawia wykres 4.

Wykres 4. Udział mieszkańców sołectw w ogólnej liczbie mieszkańców Bestwiny, stan na 31.12.2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, 2015.

41,7% ludności gminy mieszka w Bestwinie, 28,5% w Kaniowie, w Bestwinie i Janowicach po około 15%. Przekłada się to pośrednio na atrakcyjność poszczególnych miejscowości dla napływającej ludności.

Za wzrost liczby mieszkańców gminy odpowiadają głównie migracje, co oznacza, że Bestwina postrzegana jest jako atrakcyjne miejsce do życia. Od 15 lat ludność chętnie osiedla się na terenie gminy i nie należy zakładać gwałtownego spadku napływu nowych mieszkańców. Jednocześnie liczba urodzeń utrzymuje się na stałym poziomie z niewielką tendencją wzrostową. Z analiz i prognoz Urzędu Statystycznego w Katowicach wynika, iż do 2030 roku utrzyma się dodatni przyrost rzeczywisty w powiecie bielskim.

Przeprowadzone analizy demograficzne wskazują na utrzymanie tendencji wzrostu liczby ludności w Bestwinie, co wiązać się będzie z koniecznością realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej. Dynamika wzrostu liczby ludności wskazuje na fakt, że obszarem szczególnie intensywnego rozwoju zabudowy mieszkaniowej będą tereny Bestwiny i Janowic.

2. Warunki mieszkaniowe

Analiza wieku mieszkań, wielkości mieszkania w stosunku do liczby zamieszkujących je osób, wyposażenia w infrastrukturę techniczną umożliwi ocenę warunków mieszkaniowych w Bestwinie. Informacje o wieku zasobów mieszkaniowych w Bestwinie przedstawia tabela 12.

Tabela 12. Mieszkania w gminie Bestwina wg. okresu budowy budynku.

	Rok budowy					
	do 1918	1918-1944	1945-1970	1971-1978	1979-1988	1989-2002
Liczba mieszkań	80	366	1184	438	379	402
Powierzchnia użytkowa mieszkań	5 227	28 253	94 498	37 013	36 731	48 396
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania [m ²]	65,34	77,19	79,81	84,50	96,92	120,39

Źródło: Narodowy spis powszechny 2002. GUS 2015.

Narodowy Spis Powszechny z 2002 roku wykazał, że 1184 mieszkania (41,6%) na terenie gminy zostały wybudowane w latach 1945-1970. Mieszkań starszych niż 70 lat jest łącznie 446 (15,6%), w latach 1971-2002 wybudowano łącznie 1219 (42,78%) lokale mieszkalne. Wzrost średniej powierzchni użytkowej świadczy o polepszeniu warunków mieszkaniowych i popularyzacji trendu budowania mieszkań większych niż 100 m². Wzrost liczby ludności Bestwiny w ostatnich latach pozwala wnioskować, że około 50% zasobu mieszkaniowego jest młodsza niż 50 lat.

Informacje na temat wielkości mieszkań i liczby zamieszkujących je osób przedstawia tabela 13.

Tabela 13. Zasoby mieszkaniowe w gminie Bestwina.

	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba mieszkań	2 512	2 601	3 081	2 678	2 709	2 756	2 799	2 826
Liczba izb	10 205	10 739	13 202	12 747	12 935	13 205	13 459	13 622
Powierzchnia użytkowa mieszkań	204 572	217 806	27 5684	272 754	276 953	283 288	288 767	292 249
Przeciętna liczba izb w mieszkaniu	4,06	4,13	4,28	4,76	4,77	4,79	4,81	4,82
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania [m ²]	81,44	83,74	89,48	101,85	102,23	102,79	103,17	103,41
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę	21,39	21,97	26,56	25,17	25,31	25,60	25,81	25,84

Zródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015.

Od 1995 roku obserwowany jest trend wzrostu liczby mieszkań oraz coraz większej ich powierzchni użytkowej. W latach 1995-2014 przeciętna liczba izb w mieszkaniu wzrosła z 4,06 do 4,82, co stanowi przyrost o 18,6%. W analizowanym okresie przeciętna powierzchnia użytkowa wzrosła o 27%, a w 2014 roku na mieszkańca przypadało o 4,45 m² powierzchni więcej niż w roku 1995. Statystyczne mieszkanie w Bestwinie ma około 100 m² powierzchni użytkowej i na jednego mieszkańca przypada ponad 25 m². Wyraźny jest wzrost zarówno liczby izb w mieszkaniach, jak i ich powierzchni użytkowej, w tym także powierzchni użytkowej przypadającej na jednego mieszkańca. Liczbę mieszkańców przypadającą na jeden lokal mieszkalny przedstawia tabela 14.

Tabela 14. Przeciętna liczba mieszkańców w mieszkaniu.

	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba mieszkańców	9 564	10 086	10 380	10 835	10 942	11 067	11 187	11 309
Liczba mieszkań	2 512	2 601	3 081	2 678	2 709	2 756	2 799	2 826
Liczba mieszkańców/mieszkanie	3,81	3,88	3,37	4,05	4,04	4,02	4,00	4,00

Zródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015.

Na przestrzeni lat 2010-2014 statystyczna liczba mieszkańców przypadająca na jedno mieszkanie to 4 osoby i jest to wskaźnik o ok. 20% wyższy niż średnia dla województwa.

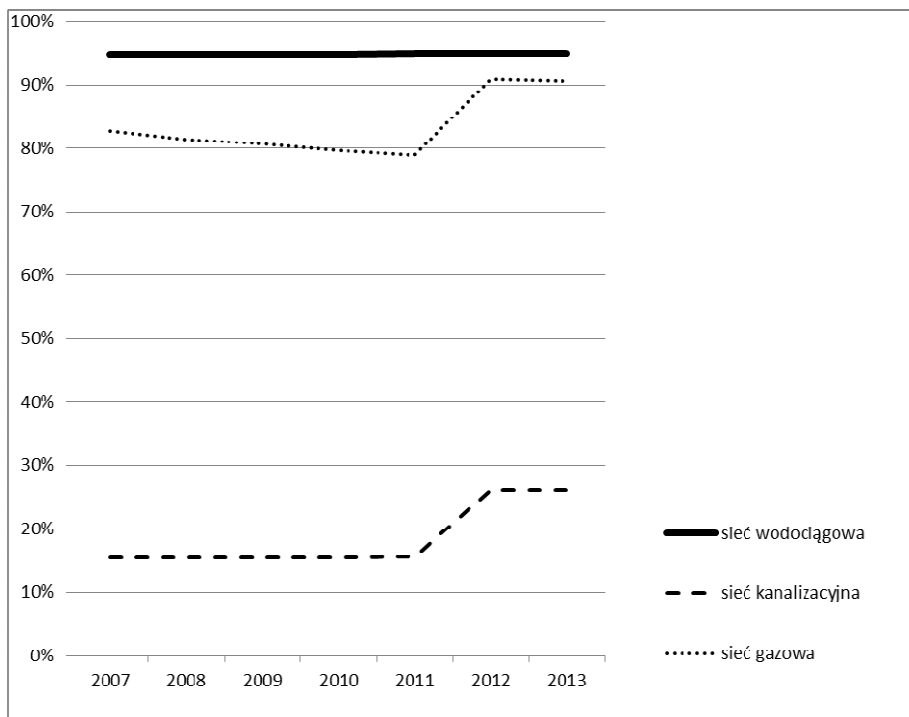
Warunki mieszkaniowe zależą od dostępności do mediów, dlatego analizie poddano odsetek mieszkańców posiadających dostęp do infrastruktury w latach 2007-2014, co przedstawiono w tabeli 15 i na wykresie 5.

Tabela 15. Odsetek mieszkańców Bestwiny posiadających dostęp do infrastruktury w latach 2007-2014.

	Odsetek mieszkańców w roku:							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
sieć wodociągowa	94,84	94,84	94,84	94,84	94,86	94,88	94,91	b/d
sieć kanalizacyjna	15,50	15,50	15,51	15,51	15,52	26,04	26,04	b/d
sieć gazowa	82,73	81,40	80,63	79,74	78,96	90,92	90,64	b/d

Zródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015.

Wykres 5. Odsetek mieszkańców Bestwiny korzystających z infrastruktury technicznej w latach 2007-2013.

Opracowanie własne na podstawie informacji Banku Danych Lokalnych GUS, 2015.

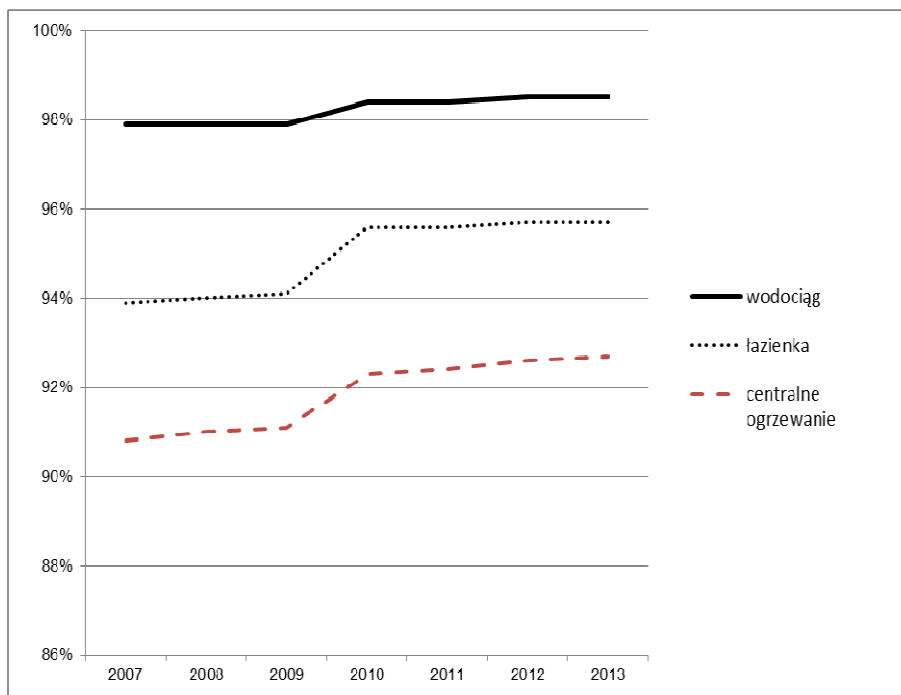
W latach 2007-2013 w gminie Bestwina z sieci wodociągowej korzystało ponad 94% mieszkańców. Dostęp do kanalizacji w 2013 roku miało 26,04% społeczeństwa, czyli o 68% więcej w stosunku do roku 2007. Na przestrzeni siedmiu lat o 9,6% wzrósł odsetek mieszkańców korzystających z sieci gazowej, w 2013 roku wyniósł 90,64%. Dostęp mieszkańców do infrastruktury technicznej wzrasta, co wynika z wyposażenia technicznego mieszkań – tabela 16 i wykres 6.

Tabela 16. Odsetek mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne w latach 2007-2013.

Wyposażenie mieszkania	Odsetek mieszkań w roku:							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
sieć wodociągowa	97,9	97,9	97,9	98,4	98,4	98,5	98,5	-
łazienka	93,9	94,0	94,1	95,6	95,6	95,7	95,7	-
centralne ogrzewanie	90,8	91,0	91,1	92,3	92,4	92,6	92,7	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015.

Wykres 6. Odsetek mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne w latach 2007-2013.

Opracowanie własne na podstawie informacji Banku Danych Lokalnych GUS, 2015.

W 2013 roku 98,5% mieszkań w gminie posiadało przyłącze do sieci wodociągowej, co pozwalało na korzystanie z infrastruktury przez 95% mieszkańców Bestwiny. Gmina ma charakter wiejski, co wpływa na konieczność budowy rozgałęzionych sieci kanalizacji o niskiej efektywności. Do 2013 roku dostęp do kanalizacji zapewniono nieco ponad 26% mieszkańców, łazienkę posiadało 95,7% mieszkań. Funkcjonowanie zbiorników bezodpływowych (szamb) i przydomowych oczyszczalni ścieków jest zasadne na obszarach o niskim wskaźniku urbanizacji, gdzie ze względu na rozproszenie zabudowy realizacja sieci kanalizacyjnej jest nieekonomiczna. Z sieci gazowej korzysta ponad 90% mieszkańców, a prawie 93% mieszkania wyposażone są w instalacje centralnego ogrzewania.

Warunki mieszkaniowe na terenie gminy Bestwina są bardzo dobre. Wiek większości budynków nie przekracza 50 lat, mieszkania są duże oraz dobrze wyposażone w instalacje i urządzenia techniczno-sanitarne. System kanalizacji sanitarnej obsługuje zaledwie 26% mieszkańców, jednak sieć jest sukcesywnie rozbudowywana.

3. Struktura zatrudnienia i bezrobocie

Strukturę zatrudnienia w gminie Bestwina przedstawia tabela 17.

Tabela 17. Pracujący w gminie Bestwina w latach 1995-2014 i ich udział w ogólnej liczbie ludności.

	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba ludności	9 564	10 086	10 380	10 835	10 942	11 067	11 187	11 309
Pracujący, w tym:	807	879	941	993	1 218	1 307	1 347	1 427
mężczyźni	390	509	551	536	684	712	747	771
kobiety	417	370	390	457	534	595	600	656
Pracujący [%]	8,4	8,7	9,1	9,2	11,1	11,8	12,0	12,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015.

Liczba osób pracujących w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców Bestwiny na przestrzeni lat 1995-2014 wzrosła o 4,2%. Rynkiem oferującym podaż miejsc pracy dla mieszkańców Bestwiny są miasta: Czechowice-Dziedzice i Bielsko-Biała. Większość pracujących zatrudniona jest głównie w sektorze przemysłowym i usługowym. Strukturę bezrobocia w gminie obrazują tabele: 18 i 19.

Tabela 18. Liczba bezrobotnych w Bestwinie w latach 2005-2014 i ich udział w ogólnej liczbie ludności (stan na 31.12.2014).

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba ludności	10 380	10 835	10 942	11 067	11 187	11 309
Bezrobotni, w tym:	382	245	300	385	355	289
mężczyźni	141	105	121	161	165	129
kobiety	241	140	179	224	190	160
Bezrobotni [%]	3,7	2,3	2,7	3,5	3,2	2,6

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015.

Tabela 19. Bezrobotni w gminie Bestwina w latach 2008-2015.

	12. 2008	12. 2009	12. 2010	12. 2011	12. 2012	12. 2013	12. 2014	06. 2015
Bezrobotni, w tym:	140	221	245	300	385	355	289	259
mężczyźni	48	96	105	122	161	165	129	125
kobiety	92	125	140	178	224	190	160	134

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej (www.pup-bielsko.pl).

Na przestrzeni lat utrzymuje się większy odsetek kobiet niż mężczyzn wśród osób bezrobotnych. Pozytywnym sygnałem jest stopniowy spadek liczby bezrobotnych w gminie Bestwina od 2012 roku. Strukturę bezrobocia w powiecie na tle województwa i kraju obrazuje tabela 20.

Tabela 20. Stopa bezrobocia w Polsce, województwie śląskim i powiecie bielskim w latach 1995-2014 (stan na 31.12.2014).

	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Polska	17,6%	12,4%	12,5%	13,4%	13,4%	11,5%
Województwo śląskie	15,5%	10,0%	10,2%	11,1%	11,3%	9,6%
Powiat bielski	14,3%	9,3%	9,7%	11,0%	11,5%	8,8%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2015.

W analizowanym okresie (rok 2005 i lata 2010-2014) stopa bezrobocia w powiecie bielskim utrzymywała się na poziomie niższym niż jej wartość dla województwa i dla kraju.

W gminie Bestwina na koniec 2013 roku zarejestrowanych było 1045 podmiotów gospodarczych z przewagą małych firm handlowych, usługowych oraz produkcyjnych. Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy to mikro przedsiębiorstwa zatrudniające mniej niż 10 osób (95,50%). Nieco ponad 4% stanowią małe przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 osób. Kolejną grupę stanowią 3 średnie przedsiębiorstwa oraz 1 duży podmiot zatrudniający ponad 250 osób.

Przemysł wydobywczy w gminie Bestwina opiera się na eksploatacji złoża kruszywa naturalnego, węgla kamiennego oraz metanu. W miejscowości Kaniów funkcjonuje żwirownia należąca do firmy BUD-TOR Spółka Jawna z Bestwiny, która eksploatuje złoża kruszywa naturalnego (złoże Kaniów III oraz Kaniów IV).

Żwirownia oferuje żwir, piasek, tłuczeń, kliniec oraz ziemię ogrodową. Natomiast złoża węgla kamiennego (złoża „Silesia”) oraz metanu (złoża „Silesia Głęboka”) mieszczące się w centrum Kaniowa, eksploatowane są przez Przedsiębiorstwo Górnicze „SILESIA” Sp. z o.o. z Czechowic-Dziedzic.

4. Infrastruktura społeczna

Na terenie gminy Bestwina funkcjonują cztery zespoły szkolno-przedszkolne, w ramach których funkcjonują następujące placówki oświatowe:

1) przedszkola:

- Przedszkole Publiczne w Bestwinie (w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bestwinie),
- Przedszkole Publiczne w Bestwince (w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bestwince),
- Przedszkole Publiczne w Janowicach (w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Janowicach),
- Przedszkole Publiczne w Kaniowie (w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kaniowie),

2) szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa im. Św. Jana Kantego (w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bestwinie),
- Szkoła Podstawowa w Bestwince (w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bestwince),
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej (w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Janowicach),
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Kaniowie (w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kaniowie),

3) gimnazja:

- Gimnazjum im. Jana Pawła II (w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bestwinie),
- Gimnazjum Bestwinka (w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bestwince).

Mieszkańcy sołectw mają zagwarantowany dostęp do usług oświatowych – przedszkola i szkoły podstawowej - na terenie swojej miejscowości.

Na infrastrukturę społeczną w Gminie Bestwina składają się:

- 1) Gminna Biblioteka Publiczna w Bestwinie oraz 3 jej filie: w Bestwince, Janowicach i Kaniowie,
- 2) Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Bestwinie,
- 3) Ośrodek Rekreacji i Sportów Wodnych w Kaniowie,
- 4) muzea:
  - Regionalne Muzeum im. Ks. Zygmunta Bubaka,
- 5) kluby sportowe:
  - Ludowy Klub Sportowy „Bestwina”,
  - Ludowy Klub Sportowy „Przełom Kaniów”,
  - Klub Sportowy „Bestwinka”,
  - Uczniowski Klub Sportowy „THE BEST” Bestwinka,
  - Uczniowski Klub Sportowy „SET” Kaniów,
- 6) apteki:
  - Apteka Bestwina,
  - Apteka Kaniów,
  - Pogotowie Apteczne w Bestwinie,

7) ośrodki zdrowia:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bestwinie,
- NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego Kaniów,

8) placówki pomocy społecznej:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bestwinie,
- Świetlica środowiskowa „Słoneczko” w Bestwinie,
- Świetlica środowiskowa „Promyk” w Bestwinie,
- Świetlica środowiskowa „Sezamek” w Janowicach,
- Świetlica środowiskowa „Słoneczko” w Kaniowie,
- Ośrodek Mieszkalno-Rehabilitacyjny im. Św. Abpa Józefa Bilczewskiego wybudowany i prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym „RAZEM”,

9) obiekty noclegowe – turystyka:

- Pokoje gościnne Waltra w Bestwinie,
- Pokoje gościnne VEIKSME w Bestwinie,
- Pokoje gościnne „Przy Poczcie” w Bestwinie,
- Ryszkówka w Bestwinie,
- Dworek Bestwinka.

5. Przestrzeń publiczna

Struktura przestrzenna gminy Bestwina jest odwzorowaniem indywidualności gminy, decyduje o rozpoznawalności i marce gminy. Jest obszarem, w którym rozgrywają się wszystkie dziedziny: gospodarczego, społecznego, środowiskowego, technicznego i kulturalnego życia gminy Bestwina. Stanowi specyficzne tło dla obszaru przestrzeni ogólnodostępnych i obszaru przestrzeni publicznej, w tym placów, dróg, parków i skwerów, obszarów sportowo-rekreacyjnych. Zestawienie tych przestrzeni tworzy specyficzną oprawę istniejących i przyszłych terenów zurbanizowanych i zabudowanych.

W gminie Bestwina można wskazać przestrzenie, które noszą cechy przestrzeni publicznych jednakże brak jest pomiędzy nimi powiązań, w szczególności pieszych i rowerowych. Ponadto ich identyfikacja w przestrzeni za wyjątkiem obszaru centrum gminy przy ul. Krakowskiej i Kaniowie przy ul. Batalionów Chłopskich, winna zostać wzmocniona i podkreślona.

ROZDZIAŁ VIII

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

1. Zagrożenia związane z ruchami masowymi ziemi

Na obszarze Bestwiny występują obszary osuwisk, jak również tereny potencjalnie zagrożone ruchami masowymi. Na „Mapie osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi dla Gminy Bestwina w skali 1:10000”, sporządzonej w kwietniu 2010 roku udokumentowano 59 terenów zagrożonych ruchami masowymi na obszarze gminy, głównie na terenie miejscowości Janowice. Tereny te wskazano na **rysunku IE**. Osuwanie się mas ziemnych stanowi poważne i bezpośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia. W celu ograniczenia szkód i zniszczeń wywołanych ruchami masowymi konieczne jest podjęcie działań ograniczających możliwość realizacji nowej zabudowy na terenach objętych ryzykiem osuwiskowym, a także zachowanie środków ostrożności w trakcie realizacji przedsięwzięć, mogących powodować podcięcie stoków i uaktywnienie osuwisk. W celu wzmocnienia i stabilizacji stoków wskazane jest zadrzewianie i zakrzewianie obszarów zagrożonych.

2. Zagrożenia związane z wystąpieniem powodzi

Na obszarze Bestwiny występują tereny narażone na ryzyko powodzi, które zostały wskazane na **rysunku IE**. W celu przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa ludności i jej mienia niezbędne jest ograniczenie możliwości realizacji nowej zabudowy na tych obszarach oraz kształtowanie zagospodarowania terenu umożliwiającego odpływ wód powodziowych. W celu ochrony terenów już zainwestowanych wskazane jest ich zabezpieczenie, w tym poprzez budowę zbiorników „małej retencji” oraz modernizację i budowę wałów przeciwpowodziowych.

3. Zagrożenia związane z katastrofami komunikacyjnymi

Zagrożenie dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia stanowi stan infrastruktury drogowej. Drogi w Bestwinie są często wąskie, bez poboczy i w niedostatecznym stanie wyposażenia technicznego lub z nawierzchnią gruntową, co podnosi ryzyko wystąpienia wypadków drogowych. Z tego powodu, w miarę możliwości należy dążyć do dostosowania szerokości dróg do obowiązujących przepisów - ich poszerzania i wymiany nawierzchni oraz realizacji poboczy, chodników, jak również ścieżek rowerowych.

4. Zagrożenia związane z produkcją, składowaniem lub przeładunkiem materiałów niebezpiecznych

Na obszarze Bestwiny nie występują zakłady przemysłowe o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii ani składowiska odpadów niebezpiecznych. Przez gminę nie przebiegają trasy przewozu materiałów niebezpiecznych.

5. Zagrożenia związane ze spowolnieniem tempa rozwoju gospodarczego

Pośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia stanowi spowolnienie lub zahamowanie tempa rozwoju gospodarczego, powodujące wzrost niekorzystnych zjawisk społecznych, takich jak bezrobocie i przestępczość. W celu zapobiegania niekorzystnym zjawiskom gospodarczo-społecznym konieczna jest troska o zrównoważony rozwój gminy - racjonalne, sprzyjające inwestowaniu przeznaczanie terenów pod funkcje mieszkaniowe i gospodarcze.

6. Zagrożenia związane z przestępczością

Gmina Bestwina jest gminą bezpieczną. Świadczą o tym znikome przypadki występowania przestępstw kryminalnych. Wskazane w raportach policyjnych dane wskazują, iż przestępstwa kryminalne spadły w roku 2013 o 14 % w stosunku do roku 2012. Przestępstwa do których zalicza się kradzież, kradzież z włamaniem, kradzież pojazdu, rozbój, uszkodzenie ciała, bójka i uszkodzenie mienia – również spadły w analogicznym okresie o 16 %.(za Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Bestwina na lata 2015-2018, z perspektywą do roku 2022).

ROZDZIAŁ IX

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

1. Potrzeby gminy zidentyfikowano i wskazano w dokumentach gminnych, między innymi w „Strategii Rozwoju Gminy Bestwina na lata 2014-2020” (Uchwała nr IV/24/2015 Rady Gminy Bestwina z dnia 19 lutego 2015r.) oraz Programem ochrony środowiska dla gminy Bestwina na lata 2015 – 2018 z perspektywą do roku 2022 (Uchwała nr IX/75/2015 Rady Gminy Bestwina z dnia 28 września 2015r.)

Strategia rozwoju wskazuje cztery obszary strategiczne: przedsiębiorczość oraz infrastrukturę techniczną, społeczną i rekreacyjno-wypoczynkową, w ramach każdego obszaru sformułowano cel strategiczny:

- 1) gmina o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego, cele operacyjne:
  - rozwój i poprawa stanu infrastruktury technicznej i rekreacyjno-wypoczynkowej,
  - wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców,
- 2) gmina o wysoko rozwiniętej infrastrukturze technicznej, cele operacyjne:
  - rozwój gospodarki wodno-ściekowej,
  - uporządkowanie gospodarki odpadami,
  - zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego,
  - zmniejszenie energochłonności i emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
  - poprawa bezpieczeństwa i komfortu użytkowników dróg publicznych,
- 3) gmina zaspokajająca potrzeby społeczne, cele operacyjne:
  - poprawa systemu oświatowego,
  - poprawa standardu infrastruktury sportowej,
  - zwiększenie dostępności do mieszkań komunalnych,
  - dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb użytkowników,
  - rozwój elektronicznych usług publicznych i zmniejszanie wykluczenia cyfrowego,
  - poprawa bezpieczeństwa publicznego,
- 4) gmina rekreacyjno-wypoczynkowa, cele operacyjne:
  - rozwój infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej,
  - poprawa oferty kulturalnej i rekreacyjnej.

Realizacji każdego z czterech celów strategicznych służą wyżej wymienione cele operacyjne. Strategia formułuje również zadania warunkujące osiągnięcie poszczególnych celów operacyjnych. Cele i zadania wskazane w strategii nie uległy dezaktualizacji i pozostają istotne dla rozwoju gminy.

W ramach analizy uwarunkowań dokonano identyfikacji potrzeb i możliwości rozwoju gminy wskazanych jako cele i kierunki działań w „Programie ochrony środowiska dla gminy Bestwina na lata 2015 – 2018 z perspektywą do roku 2022”. Należą do nich:

- 1) w zakresie ochrony i racjonalizacji wykorzystania zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej:
  - budowa, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
  - ograniczenie strat wody podczas przesyłu oraz racjonalizacja zużycia wody,

- rozbudowa oczyszczalni ścieków w Kaniowie,
  - ochrona oraz monitoring zasobów wód powierzchniowych i podziemnych,
  - zmniejszenie zanieczyszczenia wód (m.in. poprzez zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych),
  - budowa, przebudowa oraz modernizacja obiektów hydrotechnicznych (wałów, wylotów kanalizacyjnych),
- 2) w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb:
- rekultywacja terenów poprzemysłowych, terenów z dużym udziałem gleb zdegradowanych, zagospodarowanie nieużytków,
  - ograniczenie negatywnego wpływu intensyfikacji rolnictwa,
  - wdrażanie wśród mieszkańców, rolników działań proekologicznych,
  - wspieranie i rozwijanie rolnictwa ekologicznego, rozwój gospodarstw agroturystycznych,
  - prowadzenie badań monitoringowych gleb uprawnych i leśnych oraz wokół zakładów przemysłowych,
- 3) w zakresie ochrony powietrza:
- prowadzenie monitoringu powietrza atmosferycznego,
  - zastosowanie urządzeń i technologii zmniejszających emisję z zakładów przemysłowych,
  - dalsza realizacja programu niskiej emisji,
  - termoizolacja budynków,
  - promowanie ekologicznych nośników energii,
  - modernizacja i rozbudowa sieci gazowej,
  - remont i przebudowa ciągów komunikacyjnych,
  - rozwój ruchu rowerowego poprzez wytyczanie i budowanie tras rowerowych,
  - zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii,
  - ujmowanie zapisów dotyczących ochrony powietrza w dokumentach planistycznych, lokalnym prawie,
- 4) w zakresie ochrony przed hałasem:
- przeprowadzenie oceny stanu akustycznego środowiska dla terenów w pobliżu dróg, linii kolejowych i zakładów przemysłowych,
  - wspieranie technologii produkcyjnych umożliwiających ograniczenie emisji hałasu,
  - przeprowadzenie bieżących remontów dróg oraz ich przebudowa,
  - eliminacja zagrożenia hałasem (budowa ekranów akustycznych, tworzenie pasów zieleni ochronnej),
  - prowadzenie monitoringu klimatu akustycznego przy głównych emitorach hałasu,
  - wprowadzenie zapisów dotyczących ochrony przed hałasem do dokumentów planistycznych,
- 5) w zakresie ochrony przed negatywnym wpływem elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego:
- przestrzeganie przepisów dotyczących dopuszczalnych poziomów promieniowania niejonizującego,
  - kontrolowanie poziomów promieniowania w obszarach zabudowy mieszkaniowej, usług

- publicznych oraz na terenach chronionych,
  - wprowadzenie zapisów dotyczących ochrony przed promieniowaniem do dokumentów planistycznych,
  - preferowanie mało konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania niejonizującego,
- 6) w zakresie ochrony przyrody:
- zachowanie różnorodności biologicznej,
  - przeprowadzenie waloryzacji różnorodności biologicznej, co stworzy podstawę do ustalenia pełnej listy obszarów ochrony ptaków i siedlisk sieci NATURA 2000 ,
  - przywrócenie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych,
  - dalsze tworzenie krajowej sieci obszarów chronionych,
  - racjonalne użytkowanie zasobów leśnych i zwiększenie lesistości,
  - dostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do siedliska, zwiększenie różnorodności gatunkowej,
  - egzekwowanie wymogów ochrony przyrody w dokumentach planistycznych.

W związku z zadaniami sformułowanymi w dokumentach strategicznych gminy, w kierunkach zagospodarowania należy dążyć do jednoznacznego wskazania obiektów i obszarów przyrodniczo-krajobrazowych, dążąc jednocześnie do ograniczenia realizacji nowej zabudowy na tych obszarach lub określając na jakich warunkach zabudowa może być realizowana. Należy także uwzględnić planowany rozwój infrastruktury turystycznej, umożliwić realizację tras rowerowych, szlaków, punktów widokowych, szczególnie w obszarach atrakcyjnych krajobrazowo. Istotne będzie również zapewnienie zachowania atrakcyjności krajobrazowej obszaru między innymi poprzez zachowanie odpowiednich relacji pomiędzy krajobrazem terenów zabudowanych i otwartych, umożliwienie ekspozycji atrakcyjnych wglądów i panoram. Gwarancja rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej zwiększy atrakcyjność terenów gminy, zapewni ochronę przed zagrożeniami i degradacją komponentów środowiska.

2. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy, uwzględniające w szczególności: analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w ujęciu ekonomicznym przeanalizowano na podstawie uchwały budżetowej na 2015 r. Ustalono dochód bieżący gminy w wysokości 28 965 666,94 zł oraz plan wydatków budżetu w wysokości 28 640 419,29 zł. Struktura wydatków (z pominięciem kosztów poniżej 1%) kształtuje się następująco:

- **transport i łączność – 9,6%**
  - lokalny transport zbiorowy – 1,1%,
  - drogi publiczne powiatowe – 4,6%,
  - drogi publiczne gminne – 3,9%,
- **gospodarka mieszkaniowa – 1,3%**, w tym gospodarka gruntami i nieruchomościami – 1,3%,
- **administracja publiczna – 14,0%**, w tym:
  - urząd gminy – 12,2%,
- **obsługa długu publicznego – 1,5%**,
- **różne rozliczenia – 1,1%**, w tym rezerwy ogólne i celowe – 1,1%,
- **oświata i wychowanie – 46,1%**, w tym:

- **szkoły podstawowe – 21,2%**,
- **przedszkola – 10,7%**,
- **gimnazja – 8,9%**,
- zespoły obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół – 2,0%,
- stołówki szkolne i przedszkolne – 2,4%,
- **pomoc społeczna – 9,7%**, w tym:
  - świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – 5,5%,
  - ośrodki pomocy społecznej – 1,9%,
  - edukacyjna opieka wychowawcza – 2,2%,
  - świetlice szkolne – 2,2%,
- **gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 5,7%**, w tym:
  - gospodarka odpadami – 3,5%,
- **kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 6,6%**, w tym:
  - domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby – 4,3%,
  - biblioteki – 2,3%,
- **kultura fizyczna – 0,4%**.

Budżet gminy, podobnie jak dokumenty strategiczne, wskazuje na potrzebę inwestycji związanych z transportem i łącznością (niespełna 10% wydatków budżetu) oraz w zakresie infrastruktury społecznej i kulturalnej. W wydatkach gminy wyraźny jest bardzo wysoki udział kosztów związanych z oświatą (46,1%) i administracją publiczną (14%). Wydatki na utrzymanie szkół i urzędów pochłaniają ponad połowę środków, którymi dysponuje gmina. Dużą część wydatków stanowią koszty związane z pomocą społeczną (prawie 10% wydatków budżetu). W zestawieniu wydatków budżetu gminy brakuje środków służących poprawie stanu infrastruktury turystycznej, ochrony przyrody, krajobrazu, dziedzictwa kulturowego. Niedofinansowane są inwestycje z zakresu ochrony środowiska. Na potrzeby rolnictwa i łowiectwa przeznaczono 0,8% wydatków budżetu, w tym zaledwie 0,2% na infrastrukturę wodociągową i sanitarną. Nadwyżkę budżetu gminy Bestwina na rok 2015 w wysokości 5 305 169,65 złotych przeznaczono na rozchody, tj. spłatę kredytów i pożyczek.

Z analizy uchwały budżetowej wynika, iż potrzeby i możliwości rozwoju gminy związane są głównie z tworzeniem dobrych warunków zamieszkania - zapewnieniu dostępu i wysokiej jakości usług edukacyjnych, rozwijaniu infrastruktury społecznej i kulturalnej, gwarantującej dostęp do szerokiej oferty zajęć pozaszkolnych i aktywności hobbystycznych. Wskazane w strategii rozwoju i aktualizacji programu ochrony środowiska dla gminy Bestwina cele i zadania związane z rozwojem infrastruktury technicznej i turystycznej pozostają niedofinansowane.

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w ujęciu społecznym zostały szczegółowo przeanalizowane w rozdziale VII, dotyczącym warunków i jakości życia mieszkańców, w podziale na następujące zagadnienia: demografii, warunków mieszkaniowych, struktury zatrudnienia i bezrobocia oraz infrastruktury społecznej.

Analizy demograficzne wykazały, że liczba ludności gminy w ostatnich 20 latach stale rosła. Za tę sytuację odpowiadają utrzymujący się dodatni przyrost naturalny, oraz w większym stopniu, dodatnie saldo migracji. Migracje od dłuższego czasu utrzymują się na stałym poziomie i nie należy zakładać ich

gwałtownego spadku.

Z powyższego wynika, że Bestwina stanowi atrakcyjne miejsce zamieszkania, zarówno dla obecnych mieszkańców jak i osiedlających się z zewnątrz. Stosunkowo wysoki wskaźnik migracji wynika m.in. z położenia gminy w sąsiedztwie Czechowic-Dziedzic i Bielska-Białej, której mieszkańcy czy osoby tam zatrudnione chętnie przeprowadzają się na teren gminnych. Potrzebę rozwoju terenów mieszkaniowych potwierdza znaczna ilość wniosków o zmianę studium lub planów miejscowych w celu przeznaczenia terenu pod zabudowę.

Przeważająca część ludności gminy zamieszkuje w budynkach jednorodzinnych, głównie wolnostojących. W związku z tym mieszkania są duże, a większość charakteryzuje się w dobrą dostępnością do sieci infrastruktury technicznej. Jako potrzebę rozwoju należy wskazać doprowadzenie kanalizacji to terenów mieszkaniowych dotąd nią nieobjętych.

Podsumowując, w gminie Bestwina występuje potrzeba rozwoju zabudowy mieszkaniowej z dogodnym dostępem do sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej. Rozwój terenów zabudowy i wzrost liczby mieszkańców przełożą się również na większe zapotrzebowanie na usługi, w tym usługi społeczne oraz na tworzenie bezpośrednich miejsc pracy w gminie. Można więc założyć, że zwiększenie liczby mieszkańców wymagać będzie wskazania nowych terenów zabudowy usługowej i produkcyjnej.

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w ujęciu środowiskowym wskazują iż w związku z walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi gminy, rozwój przestrzenny gminy powinien być prowadzony w sposób zrównoważony i z zachowaniem zasad ładu przestrzennego.

W Bestwinie ochronie prawnej podlegają obszary chronionego krajobrazu oraz pomniki przyrody. Wśród największych walorów wymienić należy również malownicze ukształtowanie terenu, liczne stawy hodowlane i cieki, rozległe tereny otwarte wykorzystywane rolniczo oraz zwarte tereny zabudowy.

Rozwój przestrzenny powinien być prowadzony w sposób respektujący istniejące walory. Zabudowy nie powinno się planować w najcenniejszych pod względem przyrodniczym ciągach ekologicznych, które tworzone są przez doliny rzek i potoków, lasy i zadrzewienia. Tereny przeznaczane pod zabudowę powinny tworzyć zwarte obszary, co pozwoli na zachowanie charakterystycznych dla gminy rozległych terenów otwartych.

3. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,

Gmina Bestwina zamieszkiwana jest przez 11 309 osób (GUS, stan na 31.12.2014 r.). Analizę dynamiki zmian liczby ludności przeprowadzono oparciu o dane statystyczne dotyczące faktycznego miejsca zamieszkania w latach 1995-2014. Zmiany liczby ludności w Bestwinie prezentuje wykres 1 i tabela 6.

Liczba ludności zamieszkującej gminę Bestwina w ciągu ostatnich 20 lat wykazuje stały i wysoki wzrost, średnio o ponad 400 osób na każde 5 lat. W stosunku do roku 1995 odnotowano wzrost liczby ludności o 18,25%.

Na tle pozostałych gmin powiatu bielskiego Bestwina plasuje się na szóstej pozycji pod względem dynamiki wzrostu liczby mieszkańców w latach 2000-2014. Dane demograficzne wskazują na potencjał rozwoju gminy, odnotowany przyrost liczby ludności o 12,1% jest wyższy o 1,4% od średniej dla powiatu. Strukturę ludności Bestwiny pod względem płci obrazuje tabela 8.

Na przestrzeni lat 1995-2014 ze społeczeństwa Bestwiny, którego strukturę płci i wieku obrazowała piramida o charakterze zastojowym, wykształciło się społeczeństwo posiadające cechy populacji starzejącej się. Na

przeźreni 19 lat liczebność grupy w wieku przedprodukcyjnym spadła o 7%, a w wieku poprodukcyjnym wzrosła o ok. 2%. Na dynamikę rozwoju demograficznego Bestwiny wpływają migracje, dlatego populacja nie wykazuje cech gwałtownego załamania i liczba osób w poszczególnych rocznikach utrzymuje się na stałym, wyrównanym poziomie. Zmiany liczby ludności w latach 1995-2014 z uwzględnieniem płci przedstawia tabela 9.

Na przestrzeni lat 1995-2014 liczba ludności Bestwiny wzrosła o 18,25%. Liczba kobiet zwiększyła się o 17,81%, natomiast populacja mężczyzn wzrosła o 18,69%. Współczynnik feminizacji, wskazujący na liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn, wahał się od 103 do 105. Wysoka wartość wskaźnika jest determinowana przez osoby po 65 roku życia, w 2014 roku w Bestwinie mieszkało 48,6% więcej kobiet niż mężczyzn w tej grupie wiekowej.

Przyrost rzeczywisty jest kształtowany przez przyrost naturalny i saldo migracji. Zestawienie urodzeń i zgonów w gminie Bestwina przedstawia tabela 10.

Przyrost naturalny w gminie Bestwina jest dodatni, lecz nie tylko on wpływa na przyrost rzeczywisty ludności obserwowany w latach 1995-2014. Duże znaczenie dla wzrostu liczby ludności ma również migracja zewnętrzna. Obrazuje to porównanie tabeli nr 10 i przedstawionego poniżej ruchu migracyjnego.

Saldo migracji w gminie Bestwina na przestrzeni 1995 – 2014 jest stale dodatnie, co jednoznacznie wskazuje na dobre warunki do zamieszkania w gminie. W latach 2010-2014 liczba mieszkańców gminy wzrosła o 585, w tym 145 osób przybyło w wyniku przyrostu naturalnego, zaś 440 to efekt ruchów migracyjnych. Rozkład przestrzenny ludności w poszczególnych sołectwach, pośrednio wskazujący na preferencje mieszkańców, co do miejsca zamieszkania. 41,7% ludności gminy mieszka w Bestwinie, 28,5% w Kaniowie, w Bestwinie i Janowicach po około 15%. Przekłada się to pośrednio na atrakcyjność poszczególnych miejscowości dla napływającej ludności.

Za wzrost liczby mieszkańców gminy odpowiadają głównie migracje, co oznacza, że Bestwina postrzegana jest jako atrakcyjne miejsce do życia. Od 15 lat ludność chętnie osiedla się na terenie gminy i nie należy zakładać gwałtownego spadku napływu nowych mieszkańców. Jednocześnie liczba urodzeń utrzymuje się na stałym poziomie z niewielką tendencją wzrostową. Z analiz i prognoz Urzędu Statystycznego w Katowicach wynika, iż do 2030 roku utrzyma się dodatni przyrost rzeczywisty w powiecie bielskim.

Przeprowadzone analizy demograficzne wskazują na utrzymanie tendencji wzrostu liczby ludności w Bestwinie, co wiązać się będzie z koniecznością realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej. Dynamika wzrostu liczby ludności wskazuje na fakt, że obszarem szczególnie intensywnego rozwoju zabudowy mieszkaniowej będą tereny Bestwiny i Janowic.

4. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,

Wynikające z analizy zapotrzebowanie na tereny zabudowy wymaga zagospodarowania nowych obszarów, dotychczas niezurbanizowanych. Gmina, z racji konieczności realizacji zadań własnych, zobligowana jest do realizacji sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej związanej z lokalizacją nowej zabudowy. Wzrost możliwości finansowych gminy jest uwarunkowany zwiększeniem dochodów własnych, głównie z wpływów z podatków od nieruchomości oraz z udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (od podatników zamieszkałych na obszarze gminy) oraz od osób prawnych (podatników posiadających siedzibę na obszarze gminy). Rosnąca liczba mieszkańców oraz miejsc pracy będzie generowała wzrost dochodów własnych gminy, które systematycznie i sukcesywnie będą kierowane na

realizację infrastruktury w planowanych terenach urbanizacji. Szacuje się, że potrzeby inwestycyjne nie przekroczą możliwości ich finansowania ze względu na prognozowany 30-letni okres realizacji, który umożliwi rozłożenie działań w czasie oraz etapowanie realizacji inwestycji w zależności od możliwości budżetowych w poszczególnych latach.

5. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

ZABUDOWA MIESZKANIOWA

powierzchnia terenów mieszkaniowych wg inwentaryzacji:.....	393,3524 ha
przyrost	469,2279 ha
powierzchnia terenów mieszkaniowych wg obowiązujących mpzp:.....	862,5803 ha
przyrost	45,7200 ha
powierzchnia netto terenów mieszkaniowych wg zapotrzebowania:.....	908,3003 ha

BILANS ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

powierzchnia terenów mieszkaniowych wg inwentaryzacji:.....	393,3524 ha
liczba mieszkańców	11309 os
średnia gęstość zaludnienia w stanie istniejącym	28 os/ha

Chłonność terenów:

wynikająca ze stanu istniejącego:.....	11309 os
wynikająca z realizacji mpzp:.....	13607 os
wynikająca z potrzeb:.....	1280 os
Łączna chłonność terenów mieszkaniowych:.....	26196 os

Liczba mieszkańców w perspektywie 30 lat:

wynikająca ze stanu istniejącego:.....	11309 os
przyrost wynikający z utrzymania dotychczasowego trendu zmian:.....	+6750 os
przyrost wynikający z tworzenia nowych miejsc pracy i poprawy komunikacji:.....	+5000 os
przyrost wynikający z niepewności (30%):.....	+3525 os
Liczba ludności uwzględniająca przewidywany wzrost:.....	26584 os

ZABUDOWA USŁUGOWA, PRODUKCYJNA, PRZEMYSŁOWA

powierzchnia terenów aktywności gospodarczej wg inwentaryzacji:	221,2278 ha
w tym poza terenami wskazanymi w mpzp:.....	73,9534 ha
powierzchnia terenów aktywności gospodarczej wg obowiązujących mpzp:.....	212,0297 ha
w tym niezabudowanych:.....	65,1253 ha
powierzchnia terenów aktywności gospodarczej wg zapotrzebowania:.....	320,2574 ha
w tym dodane w studium:.....	123,9424 ha

ROZDZIAŁ.X

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Stan prawny gruntów zidentyfikowano w zakresie informacji istotnych do podejmowania decyzji w skali i zakresie merytorycznym odpowiadającym studium, to jest w zakresie podstawowych form własności gruntów, ze szczególnym uwzględnieniem gruntów Gminnych i Skarbu Państwa. Grunty te mają decydujące znaczenie dla realizacji większości celów i zadań publicznych związanych ze zmianą struktury przestrzennej gminy. Z analizy stanu prawnego gruntów na podstawie informacji uzyskanych poprzez System Informacji o terenie Powiatu Bielskiego wynika, że gmina dysponuje pewnym potencjałem w zakresie niezagospodarowanych działek gminnych szczególnie w sołectwie Kaniów, które mogą zostać wykorzystane do realizacji strategicznych celów w zakresie oferty inwestycyjnej. Zdecydowanie korzystniej kształtuje się struktura własnościowa Skarbu Państwa, jednakże nie można tutaj wykluczyć innych form władania (użytkowania wieczystego, trwałego zarządu itp.) Generalnie należy stwierdzić, iż poza sołectwem Kaniów realizacja przedsięwzięć gminnych może wiązać się z koniecznością pozyskania gruntów prywatnych lub koniecznością przejęcia gruntów Skarbu Państwa.

ROZDZIAŁ XI

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na obszarze objętym studium występują obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych, do których należą:

- 1) obszary i obiekty chronione w myśl ustawy prawo ochrony przyrody, omówione w Rozdziale V,
- 2) obszary i obiekty chronione w myśl ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, omówione w Rozdziale VI,
- 3) obszary udokumentowanych złóż kopalin i zasobów wód podziemnych, omówione w Rozdziale XIII,
- 4) obszary i strefy chronione w myśl ustawy Prawo wodne omówione w Rozdziale XVII,
- 5) kolejowe tereny zamknięte, wskazane w Decyzji nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (DZ.U. MliR z dnia 27 marca 2014 r. z późn. zm.).

Uwarunkowania związane ze wskazanymi obszarami obejmują przede wszystkim ograniczenia w zakresie możliwości swobodnego kształtowania (t.j. zabytki) i lokalizowania (t.j. przyroda, zagrożenie powodzią, zagrożenie osuwania się mas ziemnych) zabudowy. O konieczności utrzymania stanu istniejącego zagospodarowania przesądzają jednoznacznie obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary Natura 2000.

Na terenie gminy Bestwina zlokalizowane jest lotnisko Kaniów, dla którego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003r. w sprawie warunków, jakie powinny spełniać obiekty budowlane oraz naturalne w otoczeniu lotniska (Dz.U. Nr 130, poz. 1192 z późn. zm) obowiązują ograniczenia wysokości obiektów budowlanych i naturalnych oznaczone informacyjnie na rysunku studium. Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 3 lipca 2002r. Prawo lotnicze (Dz.U. z 2016r. poz.605) w odległości do 5km od granicy lotniska obowiązuje zakaz budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, które mogą stanowić źródło żerowania ptaków.

ROZDZIAŁ XII

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Z uwagi na położenie miejscowości na obszarze Przedpola Karpat obszary osuwania się mas ziemnych są charakterystycznym czynnikiem modelującym stoki, a tym samym powszechnym zagrożeniem związanym z budową geologiczną.

Na obszarze gminy Bestwina na podstawie „Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi dla gminy Bestwina” opracowanej przez Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy zidentyfikowano obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, do których należą obszary:

- osuwiska aktywne ciągle,
- osuwiska aktywne okresowo,
- osuwisk nieaktywnych,
- tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

Obszary te należą do terenów mało korzystnych dla celów budowlanych, o bardzo trudnych warunkach posadowienia i realizacji inwestycji. Realizacja zabudowy na tych terenach wiąże się z potencjalnym ryzykiem wystąpienia katastrofy budowlanej, stanowiącej zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia, dlatego ich przeznaczenie pod zabudowę powinno być ograniczone, a wszystkie tereny wskazane w powyższym opracowaniu należy uznać za obszary o skomplikowanych warunkach gruntowych.

ROZDZIAŁ XIII

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

1. Złóża kopalin

Na obszarze objętym studium występują złoża:

- 1) surowców ilastych ceramiki budowlanej:
  - „Bestwina” - złożo o eksploatacji zaniechanej,
- 2) kruszyw naturalnych:
  - „Kaniów” – złożo zagospodarowane,
  - „Kaniów IIA” – złożo o eksploatacji zaniechanej,
  - „Kaniów III” – złożo zagospodarowane,
  - „Kaniów IV” – złożo zagospodarowane,
- 3) węgla kamiennego:
  - „Silesia” - złożo zagospodarowane
  - „Dankowice” - złożo rozpoznane szczegółowo,
- 4) metanu pokładów węgla „Silesia Głęboka” - złożo o eksploatacji zaniechanej.

W odniesieniu do terenów złóż niezbędne jest takie prowadzenie polityki przestrzennej, które umożliwi ich eksploatację i rekultywację po zaprzestaniu wydobycia.

2. Zasoby wód podziemnych

Bestwina zlokalizowana jest w zasięgu trzech jednolitych części wód podziemnych (JCWPd):

- 1) Region wodny Małej Wisły – PLGW2100142:
  - ocena stanu ilościowego – dobry,
  - ocena stanu chemicznego – dobry,
  - ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu ilościowego – zagrożona,
  - ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu chemicznego – niezagrożona,
- 2) Region wodny Małej Wisły w pasie Zewnętrznych Karpat Zachodnich – PLGW2100143:
  - ocena stanu ilościowego – dobry,
  - ocena stanu chemicznego – dobry,
  - ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu ilościowego – niezagrożona,
  - ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu chemicznego – niezagrożona.
- 3) Region wodny Górnej Wisły – PLGW2200152:
  - ocena stanu ilościowego – dobry,
  - ocena stanu chemicznego – dobry,
  - ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu ilościowego – niezagrożona,
  - ocena zagrożenia nieosiągnięcia dobrego stanu chemicznego – niezagrożona.

Obniżenie celów środowiskowych dla PLGW2100142 określono ze względu na brak możliwości

technicznych ograniczenia niekorzystnego wpływu na stan części wód podziemnych (Elektrownia 800 MW (Miedzna / śląskie)

Gmina Bestwina położona jest w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) nr 448 Dolina rzeki Białej o zasobach dyspozycyjnych około 3 tys. m³/d. Jest to czwartorzędowy zbiornik porowy, zbudowany z osadów rzecznych oraz utworów fluwioglacjalnych. Wody tego poziomu zasilane są opadami, z tego powodu lokalizacja przedsięwzięć mogących wpłynąć niekorzystnie na stan wód zbiornika (takich jak składowiska odpadów) jest niewskazana.

Trzeciorzędowe piętro wodonośne ma charakter nieciągły i jest słabo wodonośne. Wody piętra karbońskiego są solankami chlorkowo-sodowymi i są drenowane w związku z odwodnieniem kopalń.

Gmina Bestwina posiada zasoby wód geotermalnych, których ocena wykazała na możliwość wykorzystania ich do celów grzewczych w większych skupiskach zabudowy, w zakładach przetwórczych, szklarniach, stawach hodowlanych, obiektach sportowych.

3. Ujęcia wód

Na terenie Gminy zlokalizowane są dwa ujęcia wód podziemnych (komunalne i prywatne) posiadające ustanowione strefy ochronne. Gminne ujęcie wód podziemnych zlokalizowane jest w zatopionym wyrobisku pożwirowym w Kaniowie. Drugie ujęcie wód podziemnych, eksploatowane na potrzeby fermy drobiu zlokalizowane jest w Kaniowie przy ul. Młyńskiej. Dla ujęcia tego wyznaczono tylko strefę ochrony bezpośredniej. Strefa ta obejmuje dziesięciometrowy pas gruntu otaczający ujęcie. Ujęcie wody w Kaniowie ze względu na swoje otoczenie oraz charakter poboru wody wymaga odpowiedniego kształtowania zagospodarowania wokół wyrobiska ze szczególnym uwzględnieniem zakazu zabudowy i nie przeznaczania terenu na funkcje mogące powodować zagrożenia dla ujęcia wód. Ujęcia wskazano na rysunku IF.

4. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na obszarze objętym studium nie występują udokumentowane kompleksy składowania dwutlenku węgla.

ROZDZIAŁ XIV

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Zgodnie z decyzją koncesyjną ustanowione zostały: obszar górniczy „Czechowice II”, czyli przestrzeń, w której przedsiębiorca górniczy uprawniony jest do wydobywania kopaliny ze złoża oraz teren górniczy „Czechowice II”, rozumiany jako przestrzeń objęta przewidywanymi, szkodliwymi wpływami robót górniczych, obejmujące północną część Gminy Bestwina. Zgodnie z danymi archiwalnymi efektem eksploatacji złoża węgla kamiennego jest pogórnice osiadanie terenu, obejmujące fragment doliny Wisły w rejonie Kaniowa. Teren ten obniżył się miejscami nawet o 5 – 6 m. Budowa geologiczna pokładu sprawia, że teren będący pod wpływem eksploatacji górniczej osiada łagodnie bez występowania deformacji nieciągłych. Pod wpływem występowanie szkód kategorii III zostały uszkodzone budynki i infrastruktura techniczna, a także zmieniły się stosunki wodne, co spowodowało utworzenie zalewisk i terenów podmokłych powodujących degradację gruntów zagospodarowanych rolniczo.

Z silnie gazonośnych pokładów węgla kamiennego w przeszłości firma Metanel S.A. pozyskiwała metan. Na terenie Gminy zlokalizowane były dwa głębokie odwierty, usytuowane w rejonie osady Mirowiec – Kaniów. Złoże eksploatowane było w obrębie terenu górniczego pokrywającego się z obszarem górniczym „Czechowice II”.

Obecnie w Kaniowie funkcjonuje żwirownia firmy BUDTOR BESTWINA sp. z o.o. sp. k. wydobywająca żwir ze złoża „Kaniów III” i „Kaniów IV”. Eksploatacja ta odbywa się w granicach obszarów górniczych „Kaniów IV Pole A-1”, „Kaniów IV Pole A-2” oraz „Kaniów IV Pole B” oraz terenu górniczego „Kaniów IV”. Rekultywacja terenów po działalności górniczej i zagospodarowanie terenów po wybraniu złoża kruszywa naturalnego prowadzi się na bieżąco. W wyniku rewitalizacji obszarów pożwirowych wykonano Ośrodek Rekreacji i Sportów Wodnych w Kaniowie, który jest ważnym miejscem dla rozwoju turystyki, rekreacji i sportu jest funkcjonującym od czerwca 2012 roku.

W rejonie ul. Żwirowej zlokalizowane jest złoże kruszywa naturalnego „Kaniów II-A” (eksploatacja złoża zaniechana) oraz „Kaniów”. W chwili obecnej złoże „Kaniów” jest eksploatowane w ramach wyznaczonego obszaru i terenu górniczego Kaniów I. Na północ od ul. Podkępnie zlokalizowane jest złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej „Bestwina” w chwili obecnej nie eksploatowane.

ROZDZIAŁ XV

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej przedstawia rysunek IF.

1. System komunikacji drogowej

Przez Bestwinę nie przebiegają drogi krajowe ani wojewódzkie. Podstawowe powiązania komunikacyjne pomiędzy Bestwiną a gminami ościennymi realizowane są poprzez drogi powiatowe. Łączna ich długość na obszarze gminy wynosi 40,7 km. Do dróg powiatowych należą:

- 4403S: Kaniów–Bestwina,
- 4444S: Czechowice-Dziedzice – Bestwina – Wilamowice,
- 4447S: Czechowice-Dziedzice –Kaniów,
- 4448S: Kaniów – Dankowice,
- 4464S: Kaniów – Kaniówek – Jawiszowice,
- 4465S: Bestwina – Komorowice,
- 4466S: Kaniów – Bestwinka,
- 4467S: Kaniów - Bestwinka - Bestwina,
- 4468S: Bestwina – Janowice,
- 4469S: Bestwinka - Bestwina
- 4470S: Janowice przez wieś
- 4471S: Bestwina – Janowice – Hałcnów,
- 4472S: Komorowice – Bestwina – Janowice.

Gmina Bestwina posiada sieć dróg gminnych i wewnętrznych, za pośrednictwem których realizowana jest obsługa komunikacyjna poszczególnych nieruchomości, zarówno zabudowanych jak i rolnych. Łączna ich długość na obszarze gminy wynosi 85,9 km.

Przez obszar gminy Bestwina przebiega planowany odcinek drogi ekspresowej S1, we wschodniej części sołectwa Janowice.

System komunikacji drogowej jest dostosowany do potrzeb gminy. Pomimo braku dróg wysokich klas i kategorii gmina jest dobrze skomunikowana. W odległości ok. 1,5 km od zachodniej granicy gminy przebiega droga krajowa DK1. Dojazd do jej węzłów z centrów Bestwiny i Bestwinki zajmuje ok. 10 minut, z Kaniowa i Janowic 15 minut. Węzeł na styku dróg ekspresowych S1 i S69, z którego w ciągu ok. 15 minut można dojechać do Żywca i Cieszyna, zlokalizowany jest w odległości ok. 8 km od Bestwiny.

2. System komunikacji publicznej

Przez gminę Bestwina przebiega dwutorowa zelektryzowana linia kolejowa nr 93 relacji Trzebinia – Zbrzydowice - Petrovice u Karviné /CZ/. Na jej trasie, na obszarze gminy zlokalizowany jest przystanek kolejowy Kaniów. Ze stacji odjeżdża 14 pociągów dziennie, co gwarantuje połączenia w kierunku Katowic,

Cieszyna, Czechowic-Dziedzic, Oświęcimia i Bielska-Białej. Ze względu na peryferyjne położenie stacji kolejowej oraz dużą atrakcyjność indywidualnej komunikacji samochodowej, znaczenie transportu kolejowego dla gminy jest marginalne.

Na obszarze gminy komunikację autobusową zapewniają:

- PKS w Bielsku-Białej S.A. - przystanki w Bestwinie, Bestwinie i Kaniowie,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Bielsku – Białej- przystanki w Bestwinie i Janowicach,
- firma transportowo-usługowa „Konkret-Bus” Tomasz Matura - przystanek w Bestwinie - obsługująca trasę Bielsko-Biała – Oświęcim.

Przewoźnicy zapewniają mieszkańcom dogodnie połączenia z Bielskiem-Białą, Czechowicami-Dziedzicami i Oświęcimem.

3. Infrastruktura techniczna

Przez obszar objęty studium przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV:

- Komorowice – Jawiszowice (linia dwutorowa),
- Komorowice – Rafineria Czechowice (linia jednotorowa),
- Rafineria Czechowice – Miedź (linia jednotorowa),
- Kopalnia Silesia – Miedź (linia jednotorowa),

oraz napowietrzne i kablowe linie elektroenergetyczne średniego napięcia o wartości 15 kV. Sieć stacji transformatorowych SN/nN i linii niskiego napięcia gwarantuje dostęp do energii elektroenergetycznej na terenach zurbanizowanych.

Na obszarze Bestwiny w infrastrukturę wodociągową wyposażonych jest 98,5% mieszkań, co zapewnia dostęp do wody 95% mieszkańców. Około 80% zapotrzebowania na wodę pokrywane jest z ujęcia infiltracyjno-drenażowego w nieczynnym wyrobisku poźwirowym w Kaniowie. Warstwą wodonośną są utwory czwartorzędowe. Sieć administrowana jest przez Przedsiębiorstwo Komunalne „KOMBEST” Sp. z o.o. z Bestwiny. Pozostali mieszkańcy zaopatrywani są w wodę z rzeki Soły uzdatnianej w Kobiernicach, skąd rurociągami magistralnymi dostarczana jest do Bestwiny. Administratorem sieci jest „AQUA” S.A. z Bielska-Białej.

Stan sieci wodociągowej jest dobry, około 60% rurociągów azbestowo-cementowych wymieniono na rurociągi typu PE w latach 2007-2014. Dla kolejnych odcinków sieci wodociągowej wykonano dokumentację techniczną i planowana jest dalsza wymiana w najbliższych latach.

Gospodarka ściekowa prowadzona na terenie sołectw Bestwina, Kaniów i Bestwinka prowadzona jest na podstawie planu Aglomeracji Bestwina (uchwała nr XLII/316/2014 Rady Gminy Bestwina z dnia 25 września 2014 r., uchwała nr IV/57/20/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 17 listopada 2014r. w sprawie wyznaczenia Aglomeracji Bestwina, Dz.Urz. Województwa Śląskiego z 2014 poz.6154). Obszary, w tym sołectwo Janowice znajdujące się poza granicami aglomeracji Bestwina, będą po 2016 roku sukcesywnie obejmowane zasięgiem zbiorczej kanalizacji sanitarnej w przypadku rozwoju zabudowy mieszkaniowej, działalności gospodarczej tj. gdy koncentracja zaludnienia lub działalności gospodarczej na danym terenie będzie uzasadniała konieczność zbierania i odprowadzania ścieków z tego terenu przy wykorzystaniu systemu kanalizacji zbiorczej. Aktualnie siecią kanalizacyjną nie są objęte wszystkie sołectwa, a system odprowadzania ścieków przedstawia się następująco:

- Bestwina: w części południowej brak kanalizacji, występują zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków (90 oczyszczalni),
- Bestwinka: w pełni skanalizowana z odprowadzeniem do gminnej oczyszczalni ścieków w Kaniowie - łącznie 31,8 km kanalizacji,
- Kaniów: skanalizowany w około 35 %, część ścieków trafia bezpośrednio do zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków (7 oczyszczalni) - łącznie 14 km kanalizacji,
- Janowice: brak kanalizacji, występują zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków (35 oczyszczalni).

Z sieci korzysta obecnie 2 644 mieszkańców gminy Bestwina. Pozostałe 76 % posiada zbiorniki bezodpływowe bądź przydomowe oczyszczalnie ścieków.

System odprowadzania nieczystości ciekłych kieruje je do gminnej biologicznej oczyszczalni ścieków w Kaniowie (Decyzja Starosty Bielskiego z dnia 25.10.2005r. znak ZR-OS-6223s/59/05/AP z terminem ważności do dnia 31.10.2015r.) Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Biała.

System odprowadzania ścieków bytowych w gminie wymaga rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej na terenach zwartej zabudowy. Zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków są wariantem optymalnym jedynie dla obszarów zabudowy rozproszonej, gdzie budowa kanalizacji jest nieopłacalna ze względów ekonomicznych.

Z danych GUS wynika, że stopień gazyfikacji obszaru Bestwiny jest wysoki, w 2013 roku dostęp do gazu sieciowego miało ponad 90% mieszkańców. Za transport paliw gazowych w celu ich dostarczenia do sieci dystrybucyjnych i odbiorców końcowych jest Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Oddział w Świerklańcu. Przez teren gminy przebiegają dwa przesyłowe gazociągi wysokoprężne:

- 1) DN300 PN 2,5 MPa z rur stalowych w izolacji PE relacji Brzeszcze – Komorowice,(rok budowy 1996 - 1998)
- 2) DN400 PN 6,3 MPa z rur stalowych w izolacji bitumicznej relacji Oświęcim – Komorowice,(rok budowy 1973)

Ponadto na terenie gminy występują dwa odgałęzienia zasilające stacje gazowe:

- 1) gazociąg przyłączeniowy DN100/DN80 Pn 2,5 MPa zasilający SRP 1 Bestwinka przy ul. Gandora - wykonany z rur stalowych w izolacji bitumicznej i PE,
- 2) gazociąg przyłączeniowy DN 100 PN 2,5 MPa zasilający SRP 1 Bestwinka przy ul. Szkolnej, wykonany z rur stalowych w izolacji PE.

Sieciami telekomunikacyjnymi kablowymi i napowietrznymi w Bestwinie zarządza Orange Polska S.A. Przekazniki zapewniają zasięg operatorów telefonii komórkowej na obszarze całej gminy. W związku z rozwojem technologii telekomunikacyjnych, zastosowaniem sieci telefonii bezprzewodowej i stałą poprawą dostępności do internetu dostępność usług telekomunikacyjnych na terenie gminy należy uznać za wystarczającą. Aktualnym problemem pozostaje ograniczony dostęp do internetu mieszkańców dolin, gdzie brakuje możliwości przesyłania sygnału drogą kablową.

Na terenie gminy Bestwina występują dwie stacje bazowe telefonii komórkowej: sieci Plus i Play na maszcie własnym sieci Play w miejscowości Bestwina przy ulicy Witosa 10 oraz sieci T-Mobile, Orange i NetWorkS na strunobetonowym maszcie T-Mobile w miejscowości Bestwinka, przy ulicy Dworkowej na działce nr 714/102.

4. Gospodarka odpadami

Na obszarze gminy Bestwina nie są zlokalizowane żadne instalacje systemu gospodarki odpadami. Odpady trafiają do Zakładu Gospodarki Odpadami w Bielsku-Białej. Na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów w systemie „workowym” w zabudowie indywidualnej i „kontenerowym” wśród zabudowy wielorodzinnej. W latach 1990-2002 odpady z terenu gminy trafiały na składowisko odpadów komunalnych w Kaniowie, które poddano rekultywacji.

Zużyte baterie, akumulatory i chemikalia odbierane są przez specjalnie oznakowany samochód objeżdżający gminy. Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) znajduje się w Kaniowie przy ul. Młyńskiej i przyjmuje odpady zebrane selektywnie i nadające się do dalszego wykorzystania (papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe), zużyte opony, odpady zielone i ulegające biodegradacji. Przetknięte leki mieszkańcy oddają do pojemników ustawionych w aptekach.

Ze względu na gęstą sieć rzeczną, występujące komunalne ujęcie wód podziemnych wraz ze strefą ochronną oraz wysoki stopień zagrożenia infiltracją zanieczyszczeń głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP 448 Dolina rzeki Białej i pobliskiego GZWP nr 346 Pszczyna – Żory) lokalizacja instalacji gospodarki odpadami na terenie gminy jest niewskazana.

Odpady azbestowe i zawierające azbest odbierane są rokrocznie od czerwca do października na wnioski mieszkańców. Tym samym realizowany jest cel oczyszczenia kraju z azbestu wynikający z ustanowienia uchwałą Rady Ministrów wieloletniego programu pn. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

5. Odnawialne źródła energii

Energia ze źródeł odnawialnych, wykorzystywana na cele bytowo-gospodarcze, nie jest powszechnie wykorzystywana na obszarze Bestwiny, jednak w związku z potrzebą ochrony środowiska poprzez ograniczenie niskiej emisji w perspektywie najbliższych lat przewiduje się wzrost wykorzystania energii odnawialnej, głównie słonecznej i nagromadzonej w środowisku.

Na terenie gminy istnieje potencjalnie duża możliwość wytwarzania biomasy, jako paliwa energetycznego. Wskazane byłoby zakładanie plantacji roślin energetycznych.

Najczęściej stosowanym i dostępnym źródłem energii odnawialnej jest energia słoneczna. Może być ona przetwarzana w energię cieplną w kolektorach cieczowych i powietrznych lub w energię elektryczną w ogniwach fotowoltaicznych. Wykorzystanie energii słonecznej może mieć miejsce w budownictwie, szczególnie w nowym, poprzez odpowiednie usytuowanie i konstrukcję budynków (technologia pasywna), zastosowanie odpowiednich technologii i urządzeń umożliwiających wykorzystanie promieniowania słonecznego do podgrzewania ciepłej wody użytkowej i wody basenowej oraz ogrzewania pomieszczeń (technologia aktywna). Możliwe jest także wyznaczenie obszarów, szczególnie stoków o południowej ekspozycji pod realizację elektrowni solarnych.

Ze względu na liczne cenne siedliska ptasie na terenie gminy, lokalizacja elektrowni wiatrowych jest niewskazana.

Gmina Bestwina posiada znaczne zasoby wód geotermalnych o wstępnie oszacowanej objętości 4,07 km³, z których możliwe jest odebranie energii cieplnej równoważnej energii 23,80 mln tpu. Najzasobniejszym zbiornikiem jest zbiornik węglanowy dewonu. Znaczącym ograniczeniem są jednak środki finansowe które powinny zostać przeznaczone na budowę instalacji.

ROZDZIAŁ XVI

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium należy uwzględnić obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz programami zawierającymi zadania rządowe, służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego (Dz.Urz. Nr 68 poz. 2049 z dnia 27 lipca 2004 r.) wyznaczono zadanie – cel publiczny o znaczeniu ponadlokalnym – inwestycja pn. „Budowa dróg ekspresowych, tu: nr S1 Pyrzowice – Dąbrowa Górnicza – Bielsko-Biała – Cieszyn”.

Ponadto w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego wskazano na szereg ustaleń ogólnych odnoszących się do sposobu kształtowania zagospodarowania przestrzennego gminy. I tak w celu **dynamizacji i restrukturyzacji przestrzeni województwa** w planie zagospodarowania województwa przyjęto następujące kierunki polityki przestrzennej:

- wykreowanie zintegrowanego regionalnego produktu turystycznego (w tym poprzez tworzenie markowych produktów turystycznych, obejmujące między innymi zagadnienia koncentracji działań wokół tych produktów, które mają największą szansę na odniesienie sukcesu rynkowego, w tym na przykład dotyczących turystyki na terenach wiejskich - organizowanej jako alternatywa wobec form masowej turystyki i oferującej pobytu w gospodarstwach rolnych, imprezy folklorystyczne, ekoturystykę i zwiedzanie obszarów cennych przyrodniczo, w tym parków krajobrazowych),
- rozwijanie potencjału wewnętrznego obszarów zagrożonych marginalizacją (w tym poprzez wykorzystanie dla gospodarczego rozwoju lokalnego walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego - obejmujące między innymi zagadnienia zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego).

Docelowy model sieci osadniczej województwa opiera się na układzie 4 aglomeracji miejskich w tym Aglomeracji Bielskiej obejmującej Bielsko-Białą i Czechowice-Dziedzice. Z aglomeracją funkcjonalnie powiązane są przyległe gminy, w tym gmina Bestwina. W celu wzmocnienia funkcji węzłów sieci osadniczej przyjęto „promowanie zwartych miast efektywnie wykorzystujących teren” w tym poprzez ochronę i rekonstrukcję terenów otwartych w powiązaniu z regionalnym systemem przyrodniczym – obejmującą między innymi zagadnienia poprawy jakości życia mieszkańców oraz kształtowanie zwartych osiedli o wysokiej jakości architektury i jakości przestrzeni publicznej.

W zakresie ochrony zasobów środowiska, wzmocnienia systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjnego rozwój terenów otwartych plan stanowi, że na obszarze województwa znajduje się wiele wiejskich rejonów, które są strukturalnie słabe, brakuje im miejsc pracy poza rolnictwem (zgodnie z planem to tej kategorii obszarów należy Bestwina) i podstawowych urządzeń infrastruktury, przez co tracą inwestorów i mieszkańców, którzy nie znajdują tam dla siebie perspektyw rozwoju. W tych rejonach konieczne będzie przekształcenie krajobrazów kulturowych w zakresie pozwalającym na tworzenie nowych miejsc pracy i wzmocnienie ekonomicznej siły tej kategorii terenów wiejskich. Jednocześnie cel będzie realizowany na obszarze całego województwa.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego zakłada również **ochronę zasobów środowiska** między innymi poprzez:

- ochronę zasobów wód pitnych dla zaopatrzenia mieszkańców regionu (obejmującą między innymi zagadnienia wykluczenia form zagospodarowania stwarzających zagrożenie dla pełnienia funkcji podstawowych),
- ochronę terenów wzdłuż cieków wodnych (obejmującą między innymi zagadnienia prawidłowego funkcjonowania systemów melioracyjnych w dolinach cieków, ochrony biologicznej i poprawy stanu sanitarnego wód z uwzględnieniem umożliwienia wędrówki ryb dwuśrodowiskowych, zakazu zabudowy naturalnych terenów zalewowych, w tym w obrębie dolin rzecznych oraz stopniowym wycofywaniem z nich zabudowy istniejącej, w tym przede wszystkim na najbardziej zagrożonych powodzią terenach obejmujących między innymi tereny wzdłuż rzeki Wisły w gminie Bestwina),
- ochronę krajobrazu (obejmującą między innymi zachowanie wartości kulturowych, z uwzględnieniem archeologicznych dóbr kultury oraz charakterystycznych krajobrazów kulturowych - w przypadku gminy Bestwina krajobrazu gospodarki stawowej - w tym objęcie ochroną historycznych kompozycji krajobrazowych oraz układów ruralistycznych)
- ochronę zwierząt i roślin (obejmującą między innymi zagadnienia tworzenia systemu obszarów chronionych przyrody i krajobrazu z uwzględnieniem wdrożenia elementów sieci Natura 2000 i ECONET – Polska, w tym między innymi utrzymanie istniejących obszarów i obiektów objętych prawnymi formami ochrony przyrody oraz ochroną lasów tworzących Leśny Kompleks Promocyjny).

Zakłada się także przekształcenia terenów intensywnego rolnictwa poprzez między innymi innowacyjne wykorzystanie bogatych tradycji gospodarki rybackiej – obejmujące między innymi zagadnienia gospodarki rybackiej w dolinach rzek, w tym Wisły.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego przewiduje wzmocnienie ekonomicznej siły i żywotności strukturalnie słabych obszarów wiejskich poprzez:

- utrzymanie gruntów w kulturze rolnej (obejmujące między innymi zagadnienia wspierania niskotowarowych gospodarstw rolnych oraz rozwoju agroturystyki)
- promowanie lokalnych wartości kulturowych oraz tradycji kulturalnych i rzemiosła (obejmujące między innymi zagadnienia zachowania tradycyjnej skali i form zabudowy oraz układów przestrzennych wsi i charakterystycznych krajobrazów)
- promowanie zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego (obejmujące między innymi zagadnienia wykorzystania lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego, na przykład wód termalnych i leczniczych oraz zagospodarowania zbiorników wodnych)
- utrzymanie minimalnego poziomu usług na terenach słabo zaludnionych - obejmujące między innymi zagadnienia poprawy powiązań komunikacyjnych miejscowości wiejskich z ośrodkami obsługi, w tym z centrami obszarów metropolitalnych;
- wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich (obejmujący między innymi zagadnienia różnicowania działalności gospodarczej, a w tym na przykład lokalizowanie w obszarach wiejskich działalności o charakterze przetwórstwa spożywczego)

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego zakłada Rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury poprzez:

- Wspieranie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym obejmujące budowę i rozbudowę infrastruktury drogowej (w tym między innymi zagadnienia kształtowania systemu autostrad i dróg ekspresowych w tym drogi S1 Pyrzowice - Dąbrowa Górnicza – Bielsko-Biała - Cieszyn - granica państwa - /Brno/,

- Promowanie rozwoju zintegrowanych systemów transportu kombinowanego poprzez tworzenie zintegrowanej sieci centrów logistycznych i terminali - obejmujące: transport drogowy, kolejowy, lotniczy i rzeczny; w tym postulowane terminale lub centra logistyczne, w tym Zabrzeg-Czarnolesie (gm. Czechowice-Dziedzice) - Bielsko-Biała.

W przyjętej koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (Monitor Polski, z dnia 27 kwietnia 2012r. poz. 252) wprowadzono **cel strategiczny polityki przestrzennego zagospodarowania kraju**. Jest nim: Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie. Droga do zapewnienia realizacji celu strategicznego polityki przestrzennego zagospodarowania kraju jest koncentracja działań podmiotów publicznych w wybranych obszarach tematycznych i na wyodrębnionych terytoriach. Wybór celów i obszarów interwencji wynika z diagnozy sytuacji, w tym najważniejszych uwarunkowań rozwojowych oraz trendów rozwojowych kraju na tle międzynarodowym, przede wszystkim w skali Unii Europejskiej. Cele wraz z odpowiednimi instrumentami powinny zapewnić realizację wizji przestrzennego zagospodarowania Polski 2030. Rozwój będzie wymagał wzmocnienia i wykorzystania potencjału wewnętrznego regionów, zwłaszcza bazującego na unikatowych zasobach kulturowych i przyrodniczych oraz kapitale ludzkim. Specjalizacja regionów będzie sprzyjać koncentracji wysiłku na realizacji ambicji strategii Europa 2020. Sześć przedstawionych poniżej celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju nie może być traktowanych rozłącznie. Odnosząc się do elementów struktury przestrzennej kraju, są ze sobą ściśle powiązane i dopełniają się wzajemnie:

- Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.
- Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.
- Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
- Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.
- Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
- Przywrócenie i utwalenie ładu przestrzennego.

ROZDZIAŁ XVII

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Na podstawie map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP) dla rzek Wisły i Soły oraz na podstawie Studium ochrony przeciwpowodziowej Dyrektora RZGW w Krakowie, określającym obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią dla obszarów nieobwałowanych w zlewni potoku Słonicy zidentyfikowano:

- 1) obszary szczególnego zagrożenia powodzią w myśl przepisów ustawy prawo wodne,
- 2) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat,
- 3) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
- 4) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
- 5) obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego;
- 6) wały przeciwpowodziowe.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują:

- 1) obszary szczególnego zagrożenia powodzią, określone na podstawie map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP) dla rzek Wisły i Soły, w tym:
  - tereny pomiędzy brzegiem rzeki, a wałem przeciwpowodziowym,
  - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%),
  - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%),
- 2) obszary szczególnego zagrożenia powodzią od potoku Słonica, określone w oparciu o zasięg zalewu o prawdopodobieństwie przewyższenia 1% zgodnie ze „Studium ochrony przeciwpowodziowej Dyrektora RZGW w Krakowie, określającym obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią dla obszarów nieobwałowanych w zlewni potoków Pisarzówki i Słonicy”.

Obszary te podlegają zakazom i ograniczeniom wynikającym z obowiązujących przepisów prawa wodnego.

ROZDZIAŁ XVIII

WNIOSKI I WYTYCZNE Z UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

- 1) Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego zagospodarowania i przeznaczenia terenów oraz zasięgów istniejących sieci infrastruktury technicznej są podstawową wytyczną dla określania kierunków przeznaczenia terenów oraz zasięgu planowanych terenów zurbanizowanych.
- 2) Cały obszar gminy objęty jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, których ustalenia powinny być uwzględnione w studium.
- 3) W ustawowym terminie przyjmowania wniosków oraz w okresie poprzedzającym procedurę sporządzenia studium, zgłoszono około 300 wniosków, dla których wnioskowano o zmianę dotychczasowego przeznaczenia terenu, uwzględnienie wniosków powinno następować po weryfikacji z innymi uwarunkowaniami, w tym w szczególności obszarami wodnymi i przyrodniczo cennymi, następnie w zakresie wyposażenia w infrastrukturę techniczną oraz potrzebami rozwojowymi gminy.
- 4) Należy dążyć do unikania nieuzasadnionego rozpraszania zabudowy i fragmentacji siedlisk przyrodniczych.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

- 1) W zakresie wymogu ochrony ładu przestrzennego konieczne jest przyjęcie polityki przestrzennej zmierzającej do utrzymania charakterystycznego dla Bestwiny typu krajobrazu: zwartych miejscowości z szerokimi otwarciami widokowymi opartymi o tereny rolne i stawy wraz z towarzyszącymi im zadrzewieniami oraz „Lasem Janowickim” przy jednoczesnym zachowaniu korytarzy przyrodniczych opartych o sieć rzeczną przecinającą gminę Bestwina.
- 2) Przekształcenia stanu zagospodarowania rzutujące na stan ładu przestrzennego wiązać się będą z przebiegiem drogi ekspresowej S1, wysoką presją na tereny niezabudowane Janowic oraz koniecznością rekultywacji obszarów po eksploatacji powierzchniowej kruszyw w Kaniowie. Ze względu na fakt, iż przekształcenia wydają się nieuniknione, w studium konieczne jest uwzględnienie nowego charakteru tych obszarów i wypracowanie polityki przestrzennej, która umożliwi zachowanie stanu ładu przestrzennego pomimo zmian w zagospodarowaniu.

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

- 1) Urozmaicona rzeźba terenu, sąsiedztwo pasm Beskidu, duży kompleks leśny w południowej części gminy oraz doliny rzek Białej i Wisły powodują, że Bestwina jest atrakcyjna jako obszar dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego.
- 2) W terenach osuwisk należy odstąpić od realizacji obiektów budowlanych.
- 3) W obszarach predysponowanych do wystąpienia ruchów masowych ziemi należy wskazać skomplikowane warunki gruntowe, wymagające przed realizacją obiektów budowlanych wykonanie stosownych badań geologicznych zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem.

- 4) Ze względu na niewielką lesistość gminy, istniejące kompleksy leśne powinny zostać zachowane. Należy chronić je przed fragmentacją. Ponadto należy dążyć do wskazania terenów dolesień oraz zachowanie stref ekotonowych wokół lasów (stref przejściowych między określonymi typami siedlisk) przez pozostawienie niezabudowanych pasów zieleni o szerokości ok. 12 m od ściany lasu.
- 5) Wskazane jest ochrona istniejących i wprowadzanie nowych zadrzewień śródpolnych i przywodnych.
- 6) W dolinach rzek należy dążyć do ochrony przed dogęszczaniem zabudowy oraz realizacją w bezpośrednim sąsiedztwie nowej zabudowy.
- 7) Gmina Bestwina położona jest w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 448 - Dolina rzeki Białej. Jest to zbiornik zagrożony infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu, dlatego lokalizacja przedsięwzięć mogących wpłynąć niekorzystnie na stan wód zbiornika (na przykład składowiska odpadów) jest niewskazana.
- 8) W bezpośrednim sąsiedztwie północno-wschodniej granicy Bestwiny znajduje się obszar Natura 2000: Stawy w Brzeszczach (PLB120009). Jego sąsiedztwo będzie miało wpływ na sposób zagospodarowania Kaniowa i Bestwinki, w szczególności w zakresie dopuszczenia nowej zabudowy.
- 9) W Bestwinie wyznaczono korytarze ekologiczne o znaczeniu międzynarodowym (Dolina Wisły) oraz regionalnym (rzeka Biała). Ich lokalizacja będzie miała istotny wpływ na lokalizację nowych funkcji jak również może wpływać na konieczność wprowadzenia zakazu zabudowy, ponadto należy dążyć do:
  - zachowania drożności korytarzy przez utrzymanie ciągłości obszarów biologicznie czynnych zwłaszcza zadrzewionych (korzystne byłoby prowadzenie dolesień),
  - ochrona dolin rzecznych,
  - ograniczenie realizacji ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu
  - zapewnienie możliwości migracji zwierząt przez istniejące i nowobudowane drogi,
  - zakaz budowy wysokich budynków i obiektów na trasie wędrówek ptaków,
  - projektowanie układów zieleni tak, by nie tworzyły korytarzy prowadzących wprost na przeszkody (np. drogi szybkiego ruchu, linie elektroenergetyczne),
- 10) W Bestwinie wyznaczono trzy jednolite części wód podziemnych (JCWPd): PLGW2100142, PLGW2100143 i PLGW2200152. Ich stan ilościowy i chemiczny został określony jako dobry, brak wskazań mogących mieć istotny wpływ na sposób zagospodarowania.
- 11) Na terenie Bestwiny występują obiekty i obszary chronione: obszar chronionego krajobrazu na terenie kompleksu stawowego „Podkęcie”, użytek ekologiczny „Oczko wodne w Kaniowie” i pomniki przyrody. W obszarach chronionych należy dążyć do nie wskazywania nowych obszarów zabudowy a w sąsiedztwie pomników przyrody, ograniczenie zagospodarowania mogącego spowodować ich uszkodzenie lub obumieranie.
- 12) Na terenie Bestwiny występują atrakcyjne przyrodniczo siedliska flory i fauny:
  - „Uroczysko Grygierzec”,
  - „Uroczysko Grabina”,
  - „Dolina Wisły”,
  - „Śródpolne kompleksy leśne z jarami i stawami rybnymi”.Należy dążyć do ich zachowania i wyeksponowania w strukturze przestrzennej gminy.

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- 1) Na terenie Bestwiny występują obiekty wpisane do rejestru zabytków, dla których obowiązują przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
- 2) Na terenie Bestwiny występują obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków, dla których w studium należy wskazać wytyczne określania zasad ich ochrony w planach miejscowych,
- 3) Na terenie gminy występują stanowiska archeologiczne, dla których obowiązują przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

5. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia

- 1) Za wzrost liczby mieszkańców odpowiadają głównie migracje. Oznacza to, że Bestwina postrzegana jest jako atrakcyjne miejsce mieszkania i życia. Migracje od dłuższego czasu utrzymują się na stałym poziomie i nie należy zakładać ich gwałtownego spadku, o ile duże ośrodki miejskie tj. Bielsko-Biała oraz Czechowice – Dziedzice nadal będą wzmacniały swój potencjał gospodarczy. Jednocześnie w ostatnich latach stale, choć w niewielkim tempie wzrasta liczba urodzeń. Publikowane przez GUS dane dotyczące prognozowanej liczby ludności wskazują na tendencję wzrostu liczby mieszkańców powiatu bielskiego, a Bestwina wykazuje jeden z największych w powiecie przyrost liczby ludności.
- 2) Przeprowadzone analizy demograficzne wskazują na dalszy wzrost liczby ludności w Bestwinie, co wiązać się będzie z koniecznością realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z nią infrastruktury.
- 3) Warunki życia mieszkańców pod względem warunków mieszkaniowych są bardzo dobre. Większość budynków jest nowa, mieszkania duże i dobrze wyposażone w urządzenia techniczne. Jedynym mankamentem pozostaje dostęp do sieci kanalizacyjnej.

6. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Zagrożenie dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia stanowi stan infrastruktury drogowej. Drogi w Bestwinie są często wąskie i bez poboczy, co znacznie podnosi ryzyko wystąpienia wypadków drogowych. Z tego powodu, w miarę możliwości należy dążyć do dostosowania szerokości dróg do obowiązujących przepisów - ich poszerzenia oraz realizacji poboczy, chodników, ścieżek rowerowych. Ponadto w sposób jednoznaczny należy wykształcić układy drogowe prowadzące ruch „tranzytowy” oraz ruch lokalny.

7. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy

- 1) W związku ze sformułowanymi w dokumentach strategicznych gminy zadaniami, w studium należy rozwijać nową zabudowę w sposób zapewniający utrzymanie najważniejszego potencjału – to jest krajobrazu gminy Bestwina, między innymi poprzez zachowanie odpowiednich relacji pomiędzy krajobrazem terenów zabudowanych i otwartych, umożliwienie ekspozycji atrakcyjnych wglądów i panoram.
- 2) Należy jednoznacznie wskazać i powiązać obszary przestrzeni publicznych, poprzez rozwój infrastruktury turystycznej, umożliwić realizację szlaków, punktów widokowych, szczególnie w obszarach atrakcyjnych krajobrazowo.
- 3) W celu zapobiegania niekorzystnym zjawiskom gospodarczo-społecznym gmina winna wyznaczyć

nowe dobrze uzbrojone i oparte o podstawowy układ komunikacyjny obszary aktywności gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych i społecznych w celu wyeliminowania już na wstępnym etapie potencjalnych konfliktów, w oparciu o już istniejące strefy aktywności gospodarczej.

- 4) Istotnym elementem, szczególnie w kontekście nowej lokalizacji drogi S1, jest poszukiwanie w granicach gminy nowego śladu drogowego, który w znaczący sposób odciążałby ruch samochodowy na ulicy Krakowskiej i Witosy, a jednocześnie zapewnił sprawną komunikację pomiędzy terenami inwestycyjnymi w północnej części gminy a planowanymi węzłami na S1.

8. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

Gmina Bestwina dysponuje pewnym potencjałem w zakresie niezagospodarowanych działek gminnych. Generalnie należy stwierdzić, iż poza sołectwem Kaniów realizacja przedsięwzięć gminnych może wiązać się z koniecznością pozyskania gruntów prywatnych lub koniecznością przejęcia gruntów Skarbu Państwa.

9. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Na obszarze objętym studium występują obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych, do których należą:

- obszar chronionego krajobrazu, użytek ekologiczny i pomniki przyrody chronione w myśl ustawy prawo ochrony przyrody,
- obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz stanowiska archeologiczne chronione w myśl ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- obszary udokumentowanych złóż kopalin i zasobów wód podziemnych,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe i strefy ochronne ujęć wody chronione w myśl ustawy Prawo wodne,
- tereny kolejowe, wskazane jako tereny zamknięte.

10. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie gminy Bestwina zidentyfikowano obszary osuwisk oraz tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, stąd należy dążyć do wprowadzenia zasad określonych w pkt.3.

11. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

- 1) Na obszarze objętym studium występują złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej, kruszyw naturalnych, węgla kamiennego oraz metanu pokładów węgla. W zakresie możliwości zagospodarowania prawo geologiczne i górnicze wskazuje na konieczność umożliwienia eksploatacji złoża z jednoczesnym wskazaniem, iż eksploatacja ta winna być prowadzona w sposób nie naruszający przeznaczenia nieruchomości określonego poprzez dokumenty planistyczne.
- 2) Ujęcia wód podlegają ochronie wynikającej z pozwoleń wodno-prawnych a ich bezpośrednie

zagospodarowanie powinno być kształtowane w sposób niepowodujący zagrożenia ich zanieczyszczenia, ze szczególnym uwzględnieniem zakazu zabudowy i nie przeznaczania terenu na funkcje mogące powodować zagrożenia dla ujęcia wód.

12. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Na obszarze Bestwiny występują tereny górnicze: Czechowice II, Kaniów I, Kaniów IIIB i Kaniów IV.

13. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

- 1) Przez obszar gminy Bestwina, we wschodniej części sołectwa Janowice przebiega planowany odcinek drogi ekspresowej S1.
- 2) Na terenie Bestwiny zlokalizowane są drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne.
- 3) Przez gminę przebiega magistralna linia kolejowa nr 93 relacji Trzebinia – Zebrzydowice.
- 4) Przez teren gminy przebiegają linie wysokiego napięcia, dla których obowiązują strefy techniczne:
  - dwutorowa linia 110 kV relacji Komorowice – Jawiszowice (przechodzi przez rejon Podlesia w Bestwinie, przecina Las Janowicki oraz ul. Janowicką, ul. Pszczelarską i ul. Graniczną w Janowicach),
  - jednotorowa linia 110 kV relacji: Komorowice – Rafineria Czechowice,
  - jednotorowa linia 110 kV relacji: Rafineria Czechowice – Miedź,
  - jednotorowa linia 110 kV relacji: Kopalnia Silesia - Miedź,
- 5) Przez teren gminy przebiegają dwa gazociągi wysokoprężne dla których obowiązują strefy kontrolne:
  - Gazociąg wysokoprężny DN400 PN 2,5 MPa relacji Brzeszcze – Komorowice, wybudowany w latach 1996-1998, przebiegający przez środkową część gminy,
  - Gazociąg wysokoprężny DN400 PN 6,3 MPa relacji Oświęcim – Komorowice, wybudowany w 1973 r., przebiegający przez południową część gminy.
- 6) Stopień rozwoju sieci infrastruktury technicznej jest wystarczający. Rozbudowy wymaga sieć kanalizacyjna, która obejmuje zasięgiem 26% mieszkań.

14. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego wpisano zadanie o znaczeniu ponadlokalnym - budowę drogi ekspresowej S1, której budowa winna być uwzględniona w studium.

15. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej

Na obszarze gminy Bestwina zidentyfikowano obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Obszary te podlegają zakazom i ograniczeniom wynikającym z obowiązujących przepisów prawa wodnego.